

Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 29 (1862)

П'ятниця, 17 липня 2015 р.

Видався з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

ЗАХИСТИМО ГРОМАДУ ВІД БАНДИТІВ ТА КОРУПЦІОНЕРІВ!

Президент Петро Порошенко представив активу Закарпатської області нового голову обласної державної адміністрації Геннадія Москаля та повідомив про масштабні зміни у керівництві правоохоронних органів області. «Ми не залишимо закарпатців один на один з бандитами та корупціонерами», — заявив Петро Порошенко.

Виступаючи на нараді з обласним активом, президент зазначив: «Геннадій Москаль продемонстрував, що можна під кулями, під російськими артилерійськими обстрілами закривати контрабанду на Луганщині, можна наводити порядок, можна не допускати «беспредела» і мародерства і демонструвати, що є справжня українська влада — некорумповані, патріотичні, головним завданням якої є допомагати людям». «Він користується величезною повагою і шаною», — наголосив президент.

Глава держави відзначив дві переваги нового очільника Закарпатської ОДА — повна незалежність від місцевих кланів та группів на фронтовій Луганщині.

Глава держави поінформував про масштабні кадрові зміни у

керівництві правоохоронних органів області. Президент заявив, що підпише Указ про призначення начальником Управління Служби безпеки України у Закарпатській області Олега Воєводіна. Управління МВС очолить колишній заступник керівника Управління МВС у Донецькій області Сергій Князев, про що повідомив міністр внутрішніх справ Арсен Аваков. Президент також поінформував, що за його дорученням відсторонені від служби керівники двох прикордонних загонів області — Мукачівського та Чопського, та призначено нове прикордонне керівництво.

Президент наголосив, що зростання напруги на лінії зіткнення на Донбасі, яке спостерігається протягом останніх тижнів, явно синхронізується зі спробами дестабілізувати ситуацію все-

редині країни. Глава держави зазначив: «Цей сценарій Кремля є очевидним. Свідомо чи всілупу беруть в ньому участь деякі наші патріоти, мені байдуже. Незалежно від їхньої мотивації, як гарант Конституції, прав та свобод громадян, я повинен розпеченим заїзом витягти таке явище, як незаконні збройні формування». «Ті, хто з гранатометами та кулеметами гатить у Закарпатті, — терористи і бандити. Від того, що вони почепили патріотичні шеврони та обгорнулися в український прапор, сутність їхня не міняється. А от вина — стає ще тяжчою. Анархії та отаманщини в Україні не буде. Ми пройшли цей досвід у 18-19 роках на початку ХХ століття та загубили державу. Зара з маемо все зробити, щоб Українську державу зберегти. То тоді перемогою Росії і втратою незалежності було зроблено дуже потужне щеплення українському народу, щоб він назавжди запам'ятав, що таке анархія», — заявив Петро Порошенко.

За словами Петра Порошенка, він уважно вивчив досвід Балканських країн щодо того, як вирішувалося питання величезної кількості зброй після конфлікту. Так, люди зі зброєю на вулицях, які не були співробітниками правоохоронних органів, вважалися терористами, і правоохоронці мали право реагувати. «Після вивчення цього досвіду я не виключаю, що найближчим часом внесу до парламенту цю законодавчу норму», — зазначив Глава держави.

«ПОВСТАННЯ ЗЛОДІЙ. ШО ЧЕКАЄ УКРАЇНУ?» — на стор. 5

МУКАЧІВСКИЙ СИНДРОМ. ВІДЧУВАЄТЬСЯ «РОСІЙСЬКИЙ СЛІД»

Під час написання цієї статті ще тривав конфлікт між представниками «Правого сектора» та силовиками на Закарпатті. Але як він не закінчився, сам конфлікт змушує задуматись над багатьма речами...

Розмита ідентичність,
російська агентура
та криміналні клани

Років г'ять тому побував я на Закарпатті й поспілкувався з простими людьми. Захотілося знати, як вони себе ідентифікують. Спілкувався, зокрема, в районі, де відносно сильно позиції так званих русинів. Тут практично розмовляють не українською мовою, а на місцевих діалектах. Навіть можна побачити «русинські» написи на магазинах у населених пунктах. І коли я запитав цих місцевих

жителів, як вони сприймають киян, то почув відповідь: «Мацкали». Щодо галичан, то їх охарактеризували як поляків. Щодо власної ідентифікації, ці люди не змогли сказати чогось певного. Коли я їх спитав: «А як же Україна?», то почув цікаву відповідь: «Україна — в телевізорі».

Певно, треба трохи знати історію Закарпаття (до речі, цей термін суто радянський; з'явився, коли цей край увійшов до складу СРСР), аби зрозуміти розмітість ідентичності місцевих жителів. Так,

більшість населення Закарпаття — українська. Але років 60 тому мало хто з місцевих жителів себе так ідентифікував. У більшості випадків використовувався традиційний етнонім «русины». Взагалі-то, цей термін домінував на наших землях аж до XIX століття. Просто на Закарпатті він найдовше «затримався». Але зараз етнонім «русины» використовується (переважно російськими пропагандистами) для того, щоб дезорієнтувати закарпатців. Спеціально твориться «русинська ідентичність», говориться про окремий русинський народ, його мову і, звісно, про пов'язаність русинів із росіянами.

Закарпаття сприймається як багатонаціональний регіон. На його теренах, окрім українців, живуть угорці, словацькі, поляки, румуни, росіяни, німці тощо. Ці меншини більшою чи меншою мірою зберігають свою ідентичність. «Українізуватися», тобто ставати патріотами України, вони не поспішають, певно,

вважаючи, що Україна — це не дуже серйозно. Також не виявляють вони й бажання вивчати українську мову. У міжнародному спілкуванні, радше, використовують російську.

Особливо агресивно налаштована щодо «українізації» угорська меншина. Її представники, які компактно проживають у південно-західній частині Закарпаття, вимагають для себе прав автономії. Вони мають чималі преференції з боку Угорщини, а це дозволяє їм вести себе відносно незалежно. Як правило, ці люди підтримують політичні сили, що мали антиукраїнський характер, зокрема, Партию регіонів. Додайте до цього інтенсивну роботу російської агенту-

ри на Закарпатті. Ще з часів СРСР до цього регіону була прикута особлива увага КДБ. Адже Закарпаття було одним із головних «вікон» СРСР у Центрально-Східну Європу. Саме звідти здійснювалися танкові рейди і на повсталу Угорщину в 1956 році, і на Чехословаччину під час «Празької весни». Після розпаду СРСР ця агентура, звісно, мусила трансформуватися. Але її традиції не зникли. Її естафету успішно підхопила ФСБ. Для Росії Закарпаття й далі лишається одним із важливих регіонів. А враховуючи розмітість ідентичності й етнічну диференціованість місцевого населення, тут поле діяльності для цієї агентури цілком благодатне.

(Продовження на 4-й стор.)

У МУКАЧІВСКИХ ЛІСАХ ШУКАЮТЬ ЩЕ ШІСТЬОХ «СТРІЛЬЦІВ»

Ще шестеро осіб, причетних до конфлікту в Мукачевому, переховуються на території близько 40 кв. км лісогірної смуги Мукачівського району. Операція з пошуку цих людей триває. Про це заявив на прес-конференції в Києві начальник Головного слідчого управління Служби безпеки України Григорій Остafійчук, передає кореспондент «Укрінформу».

Г. Остafійчук нагадав, що раніше до лікарні були доправлені двоє поранених учасників конфлікту «у камуфлюваній формі з нашивками відомої політично-військової організації». Крім того, ще двоє самі вийшли на зв'язок 13 липня ввечері і здалися разом зі зброєю (автомати АК-74). Їх доправлено до Мукачівського УСБУ.

Як повідомляється, 11 липня у Мукачевому на території комплексу «Антарес» і колишнього клубу «Червоний дракон» стався конфлікт між представниками «Правого сектора» і людьми спортивної статури з оточення народного депутата Михайла Ланя.

За версією Закарпатської обласної прокуратури, о 14 годині 20 зброяних людей у камуфляжі з написами «Правий сектор» зустрічалися з місцевими мешканцями «з метою розподілу сфер впливу». Між зброяними людьми розпочалася стрілянина. Потім почалося протистояння з силовиками: міліцію обстрілювали з гранатометів, автоматів і кулеметів. Є поранені та вбиті.

Колишній командир добровольчого батальйону «Миротворець», народний депутат України Андрій Тетерук закликав представників «Правого сектора», які переховуються в лісах Закарпаття після перестрілки в Мукачевому, скласти зброю в обмін на гарантії безпеки. Про це він написав у четвер на своїй сторінці у Фейсбуці.

«Шодо ситуації з бійцями «Правого сектора», які зараз переховуються. Я прошу підтримки всіх, хто з ними має контакт. Доведіть мое звернення до них... Якщо так склалася ситуація, що вас втягнули у розбірки між контрабандистами, і в результаті вся країна з болем відчуває ще одну рану на своєму тілі, то треба знайти мужність вийти із лісу і скласти зброю. Скласти її для того, щоб ми, українці, не вбивали одне одного. В нас є спільній ворог-окупант. Ми повинні жити заради дня, коли звільнимо свою землю від окупантів і почнемо працювати над відбудовою України, про яку мріємо», — написав він.

А. Тетерук підкреслив, що особисто гарантує неупереджене розслідування обставин ситуації, яка сталася в Мукачевому, що «покарано буде всіх, хто на це заслуговує, в тому числі і недоторканніх». Крім цього, А. Тетерук повідомив, що голова СБУ Василь Грицак готовий надати гарантії безпеки представникам «Правого сектора».

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка,
трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети "Кримська світлиця" нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства "Просвіта" "БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ"

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди по-
діляє думки авторів публі-
кацій, відповідальність за
достовірність фактів не-
суть автори.

Рукописи не рецензують-
ся і не повертаються. Ли-
стування з читачами - на
сторінках газети.

Матеріали для друку
приймаються в електрон-
ному вигляді. Редакція
залишає за собою право
скорочувати публі-
кації і редактувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ:
95006, м. Сімферополь,
бул. Гагаріна, 5,
2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
http://svitlytsia.crimea.ua
Віддруковано в ТОВ
«МЕГА-Поліграф»,
м. Київ, вул. Марко
Вовчок, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
e-mail: office@mega-
poligraf.kiev.ua
Тираж — 5000

ВИДАВЕЦЬ -
ДП «Національне
газетно-журналне
видавництво»
03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1,
тел./факс
(044) 498-23-65
Р/р 3712800300584
в УДКСУ у м. Київ
МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail:
vidavnictvo@gmail.com
Розповсюдження,
передплатна, реклама:
тел. +38(044) 498-23-64;
+38 (050)310-56-63

ВЕРХОВНА РАДА ПРОГОЛОСУВАЛА ЗА ЗМІНИ ДО КОНСТИТУЦІЇ

Народні депутати внесли до порядку денного другої сесії парламенту та направили до Конституційного Суду законопроект № 2217а про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади. Як передає кореспондент «Укрінформу», відповідне рішення підтримали 288 народепів.

До ухвалення такого рішення народні депутати двічі стівали Гімн України. Один раз після виступу Олега Ляшка, вдруге депутати заспівали гімн безпосередньо перед ухваленням на прохання Президента України.

«Метою законопроекту є відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні, враховуючи принципи субсидіарності, повсюдності та фінансової самодостатності місцевого самоврядування», — сказав народний депутат Руслан Князевич під час оголошення висновку профільного комітету щодо законопроекту.

Відповідний законопроект № 2217а передбачає, що виконавчу владу в районах і областях, у Києві та Севастополі здійснюють префекти. Префект є державним службовцем, якого призначає на посаду та звільняє з посади за поданням Кабміну Президент України.

Також законопроект регламентує, що префект під час здійснення своїх повноважень відповідальний перед Президентом України, підзвітний та підконтрольний уряду.

Префект на відповідній території здійснює нагляд за додержанням Конституції і законів України органами місцевого самоврядування, координує діяльність територіальних органів центральних органів місцевого самоврядування та місцевих рад, обирається на вільних виборах на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом голосування.

У законопроекті зазначено, що матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є земля, рухоме і нерухоме майно, природні ресурси, інші об'єкти, що є у комунальній власності територіальної громади. Окрім того, фінансовою основою передбачаються місцеві податки і збори, частина загальнодержавних податків та інші доходи місцевих бюджетів.

Законопроект № 2217а регламентує, що повноваження сільських, селищних, міських голів та депутатів місцевих рад, обирається на черго-

врядування в умовах воєнного або надзвичайного стану, надзвичайної екологічної ситуації.

Систему адміністративно-територіального устрою України, як передбачено у проекті закону, складають адміністративно-територіальні одиниці: громади, райони, регіони. Територія України поділена на громади. Громада є первинною одиницею у системі адміністративно-територіального устрою України. Декілька громад становлять район. АР Крим та області є регіонами України. Особливості Києва, Севастополя у системі адміністративно-територіального устрою України визначаються окремими законами.

Законопроектом передбачено, що особливості здійснення місцевого самоврядування в Україні, враховуючи принципи субсидіарності, повсюдності та фінансової самодостатності місцевого самоврядування, — сказав народний депутат Руслан Князевич під час оголошення висновку профільного комітету щодо законопроекту.

Відповідний законопроект № 2217а передбачає, що виконавчу владу в районах і областях, у Києві та Севастополі здійснюють префекти. Префект є державним службовцем, якого призначає на посаду та звільняє з посади за поданням Кабміну Президент України.

Голова громади, депутати ради громади, районної, обласної ради обираються на вільних виборах на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом голосування.

У законопроекті зазначено, що матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є земля, рухоме і нерухоме майно, природні ресурси, інші об'єкти, що є у комунальній власності територіальної громади. Окрім того, фінансовою основою передбачаються місцеві податки і збори, частина загальнодержавних податків та інші доходи місцевих бюджетів.

Згідно із законопроектом, префект спрямовує діяльність територіальних органів центральних органів виконавчої влади та забезпечує їхню взаємодію з органами місцевого само-

відбору в жовтні 2015 року та місцевих виборах у період з жовтня 2015 року до жовтня 2017 року, припиняється з дня набуття повноважень відповідно головами громад, радами громад, районними та обласними радами, обраними на наступних чергових місцевих виборах у жовтні 2017 року.

Як зазначив народний депутат Руслан Князевич, запропоновані зміни не передбачають послаблення центральної влади у питаннях безпеки держави.

«Запропонована децентралізація не передбачає послаблення централізації влади у питаннях оборони, зовнішньої політики, національної безпеки, верховенства права, дотримання прав і свобод людини», — сказав Князевич.

За його словами, Конституційний Суд України має надати висновок щодо відповідності запропонованих змін до Конституції у частині децентралізації вимогам статей 157 і 158 Основного Закону держави.

* * *

Реформування судової системи — наступний етап змін до Конституції. Про це Президент України Петро Порошенко заявив на засіданні Верховної Ради у зв'язку з розглядом законопроекту про внесення змін до Основного Закону в частині децентралізації.

«У найближчому майбутньому нагальними є зміни до Конституції в частині реформування прогнозу судової системи. Перші кроки до її очищення ми лише почали робити, але глобальна трансформація потребує по-правок до Основного Закону. Я з нетерпінням очікую їх від Конституційної комісії», — сказав він.

Президент повідомив, що з Венеціанською комісією вже є домовленість, що розгляд змін до Конституції відбудеться вже влітку.

П. Порошенко зауважив, що в розділі X Конституції України «Автономна Республіка Крим» Конституційний комісії слід дослухатися лідерів кримськотатарського народу і передбачити, що Автономна Республіка Крим, як невід'ємна складова частини України, є національно-територіальним утворенням, через яке кримськотатарський народ реалізує своє право на самовизначення.

Airlines, що слідував за курсом Амстердам (Нідерланди) — Куала-Лумпур (Малайзія), було збито на сході України. На його борту перебували 298 осіб, всі вони загинули. Згідно з основною версією слідства, літак було збито з ЗРК «Бук», доставленого з Росії.

Тим часом Росія, яка має право вето в Радбезі ООН, вже неодноразово заявляла, що вона проти створення такого трибуналу.

* * *

Юристи з Нідерландів мають інформацію про те, хто збив на Донбасі малайзійський Boeing, включаючи їхні повні імена. Про це на своїй сторінці в Facebook пише американський фінансист та інвестиційний банкір, який працює в Росії, В'ячеслав Рабинович, повідомляє «Укрінформ».

«Голландцям тепер відомо все до найменших подрібниць. Вони знають точні повні імена, і у них навіть є всі фотографії всього бойового розрахунку цього «Бука», який збив Boeing. Усі ці люди — російські громадяни і російські військовослужбовці», — пише Рабинович з посиланням на одного із «знаних і шанованих» юристів Голландії, від якого він отримав цю інформацію особисто.

Також простежено шлях ракетно-зенітного комплексу на територію України з Росії та його термінову веччу назад.

«Траекторія руху цього «Бука» повністю відображеня в хронологічному порядку, хвилина за хвилиною, і з точністю до метра. До сантиметрів встановлено місце, звідки він вистрілив по Boeing... Після того, що сталося, цей «Бук» разом з екіпажем був терміново евакуйований назад до Росії. Простежено весь шлях саме цього «Бука» туди-назад. Докази незаперечні», — запевняє він.

Нагадаємо: «Бойнг-777» авіакомпанії Malaysia Airlines, що слідував за курсом Амстердам (Нідерланди) — Куала-Лумпур (Малайзія), було збито на сході України. На його борту перебували 298 осіб, всі вони загинули. Згідно з основною версією слідства, літак було збито з ЗРК «Бук», доставленого з Росії.

Ініціатори скликання трибуналу визначають, що відразу після катастрофи рейсу MH17 Рада безпеки ООН ухвалила резолюцію 2166, яка містить вимоги притягнути до відповідальності винних і забезпечити належну співпрацю на міждержавному рівні для встановлення відповідальності.

«Створення з цією метою міжнародного трибуналу відповідно до розділу VII Статуту ООН буде чітким сигналом того, що міжнародна спільнота не буде миритися з актами, які загрожують міжнародному миру і безпеці, і наражати на небезпеку цивільну авіацію», — йдеться в повідомленні.

«Створення з цією метою міжнародного трибуналу відповідно до розділу VII Статуту ООН буде чітким сигналом того, що міжнародна спільнота не буде миритися з актами, які загрожують міжнародному миру і безпеці, і наражати на небезпеку цивільну авіацію», — йдеться в повідомленні.

Нагадаємо: «Бойнг-777» авіакомпанії Malaysia

25 РОКІВ ТОМУ ПРИЙНЯЛИ ДЕКЛАРАЦІЮ ПРО ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ

16 липня 1990 року Верховною Радою УРСР було прийнято Декларацію про державний суверенітет України.

У преамбулі цього документа проголошувалося «верховенство, самостійність, повнота і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах». Від імені українського народу могла виступати тільки Верховна Рада. Територія України в наявних кордонах проголошувалася недоторканою. Підкresлювалося також виключне право українського народу на володіння, користування і розпорядження національним багатством України.

Верховна Рада проголосила право країни на власні збройні сили, внутрішні війська, органи державної безпеки. Україна брала зобов'язання не поширювати, не виготовляти й не нарощувати ядерну зброю.

Майбутня зовнішня політика України, визначена Декларацією, вбачалася як нейтральна, першочерговим її завданням визначалося забезпечення національних інтересів України.

По суті, Декларація створила основу для республіканської законодавчої відповідності, незалежності від союзного законодавства.

Проте ухвалений документ не одержав статусу конституційного акта. Українська РСР залишалася у складі СРСР, тому міжнародні організації та країни світу не визнали її державну незалежність. Причиною цього стала відсутність у Верховній Раді УРСР повноважень на ухвалення рішення про вихід республіки зі складу Радян

У «БАНАНОВІЙ» РЕСПУБЛІЦІ КРИМ НАЙБІДНІШІ – ЦЕ МІНІСТРИ?

Його можна було б назвати простим, енергійним і навіть симпатичним чоловіком. І назвала б, якби не частика його вини у тих смертях, стражданнях і горі, яких зазнала Україна. І хоча вбивцями ми вважаємо тих, хто безпосередньо натискає на курок або заносить ніж, зрозуміло кожному: без старань Сергія Аксёнова української трагедії могло б і не статися.

Че він ще за півроку до Майдану заявляв у ЗМІ про якихось міфічних фашистів, а його однодумці виводили на вулиці усіх залежних від влади бюджетників з антифашистськими гаслами під антифашистські марші. Важко було збагнути, що все це означає. Такими ж незрозумілими були і слова, що зірвалися якось із вуст пана Аксёнова у прямому ефірі: «Звичайно, що у Криму немає ніяких фашистів, але я про них говорив і говорити буду!».

Лише потім стало зрозуміло: наступ на Україну готовувався заздалегідь, і російські спецслужби працювали у тісному контакті із місцевими проросійськими силами. Тож тисячі смертей, каліцтва, зруйноване житло, розірвані і розварені сім'ї — все це має прямий стосунок до ініціаторів «кримської весни».

Щодо передчасних смертей, то тут не поставлено крапку і сьогодні. Про це, зокрема, можна було дізнатися із більш як тригодинної зустрічі пана Аксёнова із кримськими журналістами та громадськими діячами, що транслювався у прямому ефірі. І це навіть за тих умов, що присутніми на зустрічі були лише люди надійні і перевірені, котрі, за винятком одиць, найбільше, що собі дозволяли, це покритикувати вже звільнених зі своїх посад міністрів та поклопотатися, чи пан Аксёнов не має гідних соратників і все змушений робити сам.

І все ж таки дівча, що працює на одному з російських телеканалів, молоді і зелені, не витримало. Кореспондентка згадала про медицину, мовляв, голосуючи за приєднання до Росії, люди і гадки не мали, що, аби здати найпростіший аналіз крові, доведеться чекати місяцями. До розмови приєднався і присутній у студії медпрацівник. У кількох фразах він розповів історію онкохворої людини, яку із онкодиспансера, куди та звернулася, направили до дільничного лікаря, а потім ще 18 днів вона мусила чекати прийому онколога у своїй поліклініці. Людина померла, бо в подібних ситуаціях важливий не лише кожен день, а й кожна година.

В Україні в онкодиспансер міг звернутися кожен, пряма з вулиці, і одразу ж потрапляв на консультацію, так само, як і той, кого направляв лікар. Людина могла негайно пройти обстеження, що для більшості становив першим етапом у боротьбі за їхнє життя. Судячи з опублікованого в «Кримській правді» матеріалу, де відповідає на запитання громадян «міністр» охорони здоров'я Олександр Могилевський, онкохворих тепер взагалі не жалують.

Ось що розповідає, зокрема, Любов Іванівна з Алупки «міністру». «У нас медичнє обслуговування считается бесплатним. У отца пошли метастазы, ему нужно сделять УЗИ, КТ і сдать специальний анализ. В Ялте его бесплатно нигде не сдашь, томографии тоже нет. Плат-

ний анализ мы уже сделали, а на КТ нам дали направление в больницу Семашко, нотам очередь подойдет только в декабре».

Думаю, це звернення оприлюднене не випадково. Вони послужило приводом похвалиться тим, що в поточному році в деяких лікарнях Криму з'явиться нова медтехніка. Але сама вона не лікує. І що до того конкретному хворому, чиє життя вже перебуває у критичній фазі?

Відомо, що в Росії відбулася ціла низка самогубств онкохворих людей, жорстко обмежених у знеболювальних засобах. Вони просто не витримували страждань. Так же рідна влада турбувалася, щоб вони не стали наркоманами. Сьогодні нібито вжито певних заходів на законодавчому рівні, що мають полегшити останні дні хворих.

До Аксёнова теж були цілком конкретні прохання: не переступати через людські долі і не намагатися зробити в Криму за рік все те, що робилося в Росії упродовж восьми років. Але «глава» Криму, здається, так нікого і не почув. Він говорив про ту ж саму медтехніку, яку буде закуплено на взятій у Росії кредит, та нахвалив пана Могилевського, який «не побоялся, смело пошел в министры», і якого кримські медики порівнюють із стихійним лихом.

Тут залишається лише додати, що такі краще б він злякався, як би це зробила на його місці кожна адекватна, виважена людина, бо то було на користь медицин і людям. Та пан Аксёнов мислив іншими категоріями, в руслі «Песни о буревестнике»: «Безумству храбрих поемы славу!»

Серед хоробрих і «безумных» — їх інші міністри та чиновники найвищого рангу, у шести з яких вистачило хоробрості і на те, аби стати участниками різних сумнівних ситуацій, а то й зацікавити своєю діяльністю і ФСБ. До пори до часу пана Аксёнова це не хвилювало, навіть напавки — він вихвальяє свою об'єктивність, тим, що кара спілкає кожного, хто на те заслуговує, незважаючи на посаду. Та після четвертого чи п'ятого звільнення своїх поплічників, серія яких почалася після приїзду до Криму глави уряду РФ Дмитра Медведєва, раптом скаменіла, бо міністри-корупціонери — це ж і його особисте недопрацювання. І скільки б «глава» Криму не скажився, що за 35-45 тисяч компетентні фахівці на такі посади не підуть, зрозумів, що цим навряд чи викликає до них особливе співчуття.

Дійшло до того, що пан Аксёнов вирішив створити «спеціальну комісію із забезпечення захисту прав осіб», що обіймають державні посади в Республіці Крим, посади державної громадянської служби РК і муніципальної служби в Криму». А на словах заявив: «Нікто не позволить издеватися над должностными лицами, а то появилась некоторые деятели, которые приехали с материка и рассказывают о том, что крымчане — бесполковые и идиоты. Чтобы вы понимали, что это была заказная работа, которая была направлена на то, чтобы очернить имидж республики».

Не подобається те, що відбувається, і «голові Державної Ради» пану Константинову. «После того, как я про-

читал в СМИ, что мы — самая коррумпированная команда за историю Крыма, мне захотелось написать заявление...». Та заяву про звільнення він так і не написав, бо, на його думку, «та команда, которая сейчас работает, самая чистая и честная из всех, которые я видел в Крыму». И справа зовсім не в чиновниках, а в тім, що «сам мир не идеален».

«Мы не позволим незаконно задерживать, проводить какие-то следственные действия» — акомпонував йому пан Аксёнов. А за новостроеною комісією застеріг право контролювати і роботу слідчих органів. Це вже було занадто і з межами будь-якого правового поля, про що і нагадали «главі» присутні в студії журналісти, котрі вважали, що звинувачувати або виліптовувати має таки суд, а не якася там комісія. (До слова, після термінового візиту до «блока м'яної» Аксёнову свою комісію довелось скасувати)...

І тут пан Аксёнов зовсім розхвилювався, припустивши, що так 90% чиновників опиняться в тюрмі. А вони ж — «команда победителей» і робили «крымскую весну». І, ймовірно, мав рацію, бо вже під прицілом громадськості були і його заступники М. Шеремет та М. Янакі. Першого звинувачували у створенні штучної структури при «Чорноморнафтогазі» на чолі з тещею, а другого — у розформуванні та привласненні майна державних санаторіїв за участі своєї матері.

І, дійсно, — «как не порадеть родному человечку?» Пан Аксёнов вважає таку ситуацію цілком нормальнюю, коментуючи її у відповідь на заклики журналістів, яких бентежить той факт, що надто вже багато у владних структурах з'явилось його родичів.

Він заявив, що ці люди, у тому числі і батько, який прибув із Молдови, «не должны терять перспективу кар'єрного роста» лише тому, що вони — чийсь родичі. Хоча куди вже зростати Аксёнову-старшому, якому у кращому разі — під 70...

Хтось намагався торкнутись питання пропаганди й агітації, на яких зациклено сьо-

годні Росія. І навіть давав поради, на якій темі можна було спекулювати, пропагуючи переваги перебування Криму в складі Росії. І таки дійсно спекулювати, бо йшлося про те, як «нова вітчизна «ощасливила» вчителів-україністів, надавши їм можливість безкоштовно одержати нову спеціальність. Оскільки, по-перше, не безкоштовно, а за великі гроші і з власної кишені, а по-друге, то не велике застія, якщо у тебе відбирають твій фах, якому присвячені довгі роки життя, а тобі у зрілому віці пропонують усе починаючи з нуля, та ще й не за покликанням душі, а тому, що голод — не тітка».

Але тема пропаганди пана Аксёнова не надихнула, він відбувся кількома абстрактними фразами. Хоча, як показав інший приклад, технікою словобуддя володіє-таки непогано, особливо коли потрібно обходити гострі кути.

На запитання, чи все сьогодні гаразд з міжнародними стосунками, він закликав показати йому хоча б одну протестну акцію, що відбувається з цього приводу. А де ж її взялися, якщо в Росії все це суверено заборонено? Навіть коли ліквідовували ринок на вул. Козлова у Сімферополі, розливши підприємців з їхнім недешевим товаром, людей швидко охолодило зауваження «міністра» Д. Полонського щодо несанкціонованості їхньої протестної акції і можливих наслідків. А сам той факт, що підприємці не зрадили, коли їх позбавили робочих місць, що годували сім'ю 20 років, було названо результатом провокації з боку «посульників» Яценюка, що «мутят воду». Ну, звичайно ж, кому, як не Яценюку, потрібна симферопольська барахолка.

До речі, очікувалася, що тема так званого наведення порядку знайде свое відображення у багатогодинній розмові. Та не знайшла. Нікого не зацікавило й те, як жити за нинішніх цін людям, котрі одержують менше, ніж той «мізер» у 45 тисяч, за який заманити до влади вдається лише тих, хто, за словами Аксёнова, вже перейшов через штрафбати, і то ненадовго.

Створюється враження, що ця тема взагалі сьогодні є офіційно забороненою, бо інакше б журналісти не змовчали ні про 150-рубльову чेширську шовковицю на оптовому ринку, ні про 90-рубльову морку в благодатному Криму в розпал літа. А тут — ні пари з вуст. І, дійсно, у «банановій» Республіці Крим тепер — сезон бананів, вони подешевшали вдвічі і є єдиною доступною літньою втіхою для тих, чиї статки не сягають навіть «жалюгідних» міністерських.

Тамара ФЕДОРЕНКО
м. Сімферополь

ПУТИН ХОЧЕ «ЗЛИТИ» АКСЁНОВА І КО?

Радник Президента України, народний депутат з «Блоку Петра Порошенка», екс-глава Ради міністрів Криму Сергій Куніцин прогнозує, що президент Росії Володимир Путін звільнить теперішнє «керівництво» окупованого Криму. Про це С. Куніцин заявив в ефірі Радіо «Свобода».

«Я думаю, що все йде до того, що вони будуть усунені. І вони реально недооцінюють, з ким вони мають справу з Москвою. У керівництві Росії сьогодні співробітники КДБ і ФСБ. І цілком очевидно, що, якщо проаналізувати історію, зрадників ніколи і ніде не любили», — зазначив він.

За його словами, нинішні так звані «спікер» Володимир Константинов і «прем'єр» Сергій Аксёнов спочатку не були чисті на руку. «І те, що сьогодні відбувається, — рік хлопчакам дали побалуватися, вони набрали там свої команди, команди, дійсно, корумповані, крадуть на всі боки... Я знаю, що доповідали про корупцію. На що, наскільки мені відомо, перша особа в Росії говорила: ну, вони ж нам Крим на блудечку принесли — нехай «покерують»... А все йшло до того, що ці люди управляють не здатні. І, врешті-решт, зараз ФСБ, правоохоронні органи, в яких «першу скрипку грають» не кримчани, просто почали ламати корупційні схеми, заарештовувати міністрів. І все близьче підбираються до «перших керівників» Республіки», — вважає С. Куніцин.

«Покращення» по-кримськи

КРИМ СТАЄ ОСТРОВОМ

За радянських часів Крим позиціонувався серед населення як перлина Чорного моря. За умов залізної завіси він таким і був для радянських людей. Після 1991 року півострів намагалися (за сприяння Кремля) відірвати від України, однак державними зусиллями вдалося досягти стабілізації ситуації. Так він і жив потім усі роки незалежності — у складі України, але зі своєю особливою автономією.

Інвестиції не йшли, держава не підтримувала. Санаторно-рекреаційна перспектива загальноєвропейського рівня так і не стала окрасою Криму. Але з часом життя все б розставило на свої місця. Та час цей закінчився швидше, ніж хтось міг це уявити.

Окупация Криму путінською Росією дялкими палкими прихильниками «воссоединення» на перших порах широ віталася. Очікувалось, що півострів заграє новими відпочинковими барвами. Росія надасть фінансову допомогу, з Європи наперебій заспішать інвестори. На південному березі виростуть нові санаторії та бази відпочинку. І якщо й раніше на пляжі не було де яблуко впасті, то тепер цього немає.

Втім, казка швидко закінчилася. І досить швидко стало зрозуміло, що Путін та його посілак Крим як санаторно-курортна і рекреаційна база країни взагалі не цікавить. І населення півострова не цікавить також. Тобто тема перспективного мирного розвитку, яка була голосно заявлена спочатку, згодом зникла як така.

Крим цікавить Путіна як військова база. Як загроза Європі і світу, причому загроза ядерна. Тому туди нагнали військ, іде постійне бряцання зброєю, відомін якогочується по всій Є

МУКАЧІВСЬКИЙ СИНДРОМ....

(Закінчення.)

Поч. на 1-й стор.)

Вказані чинники відіграли не останню роль у формуванні кримінальних кланів на Закарпатті. Взагалі, за роки незалежності такі клані сформувалися в різних регіонах — особливо тих, де були значні матеріальні цінності. І тут Закарпаття аж ніяк не пасло задніх. Великі рекреаційні ресурси, відповідно висока ціна за землю, значні лісові запаси, які стали об'єктом хижачкої експлуатації, зрештою, чималі можливості контрабанди через кордони — все це разом узяте й привело до формування тут кримінальних кланів, котрі уміло використовували й диференціованість місцевого населення, із зв'язками з російською агентурою. Недаремно ж Віктор Медведчук, один із колишніх очільників сумновісної СДПУ(о), який тричі зараз був «начальником» Закарпаття і який продовжує зберігати певні позиції в цьому краї, відверто демонструє свої звязки з Кремлем. Тé саме робить ще один із відомих закарпатців — Нестор Шуфрич. Тому не дивно, що Закарпатська область виявила

лася чи не найбільш «ватною» серед західноукраїнських областей.

На жаль, на ці проблеми практично не звертала уваги центральна українська влада. Ніхто серйозно не займався формуванням на Закарпатті української ідентичності (радше, навпаки, здійснювалася її руйнація). А щодо закарпатських кримінальних кланів, то вони зуміли непогану закріпиться на Київських пагорбах.

Постріли в Мукачевому — це постріли в Україну

Мукачеве — місто специфічне. Чомусь у минулі часи воно ставало головним осередком повстань в Угорщині. І саме конфлікт у цьому місті під час виборів міського голови став ніби «предтечою» Помаранчової революції. Чи не відіграє Мукачеве знову роль революційного катализатора?

Не будемо аналізувати стрілянину, яка відбулася в цьому місті між членами «Правого сектора» й правоохоронцями. Багато тут говорено й наплутано. Але, думаю, сумніву немає, що одним із важливих аспектів цієї стрілянини є розбірки місцевих кланів

за ринок контрабанди сигарет.

Проте подібні розбірки для України — не новина. Новина в іншому, що тут спровокували жорсткий конфлікт зі стріляниною із гранатометом, спаленими міліцейськими автомобілями та іншими речами, які створюють непогану картиною для мас-медіа — особливо російських. Для останніх у нинішніх умовах — це чудовий подарунок.

Можна говорити, що «фашисти» із «Правого сектора»

безчинствують в Україні, використовуючи зброю і таке

це. Тепер уже точно можна лякати цими «фашистами» людей і в Росії, і в Україні.

Як на мене, то в мукачівських подіях явно відчувається «російський слід». Інша річ, як тут працює російська агентура. І як вона зуміє використати протистояння в Мукачевому. Водночас виникає запитання, чи зможе українська влада цей конфлікт локалізувати, не допустити його розрастання й «третього майдану», на який із нетерпінням чекає російське керівництво.

Але як би цей конфлікт не розгортається далі, він вже на сьогодні має результати. І всі

вони, за великим рахунком, на користь Росії.

По-перше, цей конфлікт створив український негативний імідж України в очах Європи. Тим паче, що він стався близько до кордону з країнами ЄС. Це, безперечно, загальмує просування України до Євросоюзу. А про безвізовий режим для громадян України в країні ЄС на певний час можна забути.

По-друге, стрілянина в Мукачевому створила велику напругу в українському соціумі, відвідівши чималі сили від війни на Донбасі. Образом кажучи, Росія зуміла відкрити на Закарпатті «другий фронт», який може розповзтися по всій Україні.

По-третє, вищезгадана подія приведе до зниження рейтингу патріотичних сил і посилити вплив проросійського «Опозиційного блоку». Недаремно останній зараз порушує питання про передбачення Верховної Ради.

Словом, події в Мукачевому — це серйозний виклик для України. І справиться вона з ним, залежить від нас і від нашої мудрості.

**Петро КРАЛЮК,
проктор Острозької
академії**

Radio «Свобода»

ПРЕЗИДЕНТ У ЛЬВОВІ ВІДВІДАВ У ЛІКАРНІ МІЛІЦІОНЕРІВ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВИБУХІВ БІЛЯ ДІЛЬНИЧНИХ ПУНКТІВ

Петро Порошенко під час робочої поїздки у Львові відвідав у лікарні двох дільничних міліціонерів, поранених від вибухів біля дільничних пунктів міліції 14 липня. Глава держави вручив постраждалим високі державні нагороди.

Капітан міліції Надія Андріуха нагороджена Орденом княгині Ольги III ступеня, а старший лейтенант міліції Роман Личак — медаллю «За бездоганну службу» III ступеня.

Президент поспілкувався із батьками поранених. «Справа честі для правоохоронних органів — обов'язково знайти тих, хто вчинив цей теракт, та покарати винних», — наголосив Глава держави. «Ми все зробимо для того, щоб знайти і покарати тих, хто підняв руку на дільничного. Щоб у Львові і ніде в Україні не вибухали бомби. Теракти у Львові — це замах на всю Україну. Але нас не злякать», — наголосив Петро Порошенко.

Як повідомляє прес-служба МВС України, вранці 14 липня внаслідок вибухів у Львові важких осколкових поранені назнали двоє дільничних інспекторів. За попередніми даними, вибухи пролунали внаслідок детонування розтяжок при відчиненні дверей дільничних пунктів працівниками міліції. Знайдено запобіжну скобу від гранати РГД-5. Гранати було замасковано у пакетах з-під сочку...

«НЕ РОЗХИТУЙТЕ ДЕРЖАВНИЦЬКИЙ ЧОВЕН!»

Після подій у Мукачевому та вибухів у Львові я відчув певну потребу поспілкуватися з друзями, знайомими, випадковими перехожими. Одне слово, з галичанами. Думки почув різні, тому у мене створилося враження, що не існує якоїсь певної регіональної точки зору. Львів'янин і херсонець можуть мислити однаково і водночас будуть сваритися із своїм сусідом по під'їзду. Тому що позиція залежить не так від місця проживання, скільки від культурного рівня людини, її поінформованості. Хоча й географія має певне значення. Коли мої знайомі з Ківщини зателефонували із тривогою у голосі поспівували, мовляв: «Вже і у вас почалося...», то я неадеквітно здивувався. У цьому питанні не існує жодного регіонального аспекту — це справа всієї України. «Регіональні війни» може забезпечити тільки Путін, якщо погано працюватимуть наші спецслужби. А так народ у нас тверезомисливий, сліпо підтримувати радикалів не буде. Нижче подаю спектр думок, якими поділилися львів'яни.

«Майдан поки що не переміг. Боротися з олігархічним режимом треба рішуче, хоч це і надзвичайно складно. Було б добре, якби Саакашвілі швидко подолав корупцію на Одещині, а патріоти України взялися одночасно і рішуче за справу у своїх регіонах...».

«Правий сектор» — дуже різношерстор організація. Є там справжні патріоти, є і люди, які просто рвуться до влади. Кого там більше, яка течія переможе? Якоюсь мірою влада сама винна, що такі організації утворюються, бо люди не довіряють державним силовикам. Але цей аргумент: «влада винна» аж ніяк не застрахує наших радикалів від кримінальної відповідальності у тому випадку, коли вони чинитимуть протиправні дії».

«Під час і після війни УПА показувала чудеса жертовності і героїзму. Здавалося б, ця партізанська армія після користуватися любов'ю по всій території України — від Волині до Криму і

могли організувати як бійці «Правого сектора», так і російська агентура. Остання наявіть значно ймовірніше... Але якщо у Львові таку думку ще можна приступити, то вже в Мукачевому точно воюють лише «Правий сектор». Тут вину вже ніяк не перекинеш на когось іншого. Тому за все відповідати буде ця організація. Якщо на Волині, Рівненщині, Житомирщині стихійно з'являється якоїсь суперпатріотичні партізанські загони, які будуть боротися зі знищеннем лісу внаслідок видобування бурштину (розуміло, що все там поки «кришту» міліція) і цим створять відповідний «фон» і оптимальні умови для діяльності російських спецслужб і нових «Кузнеців», все одно вся вина ляє на «Правий сектор». Адже це саме вони почали цю війну, не подумавши про наслідки і не порадившись з народом».

«Тут оптимальним було б посередництво народу, авторитетних громадських діячів. Но претензії є до обох сторін. І до влади, бо вона нічого не робить, і до радикалів, які також готові полюбити рибу у каламутній воді. Відчуваєте любов до України і хочете, щоб припинилася контрабанда? Добре, організовуйте пікети (але виключно з цивільних осіб!), проривайтесь на телебачення, оголосуйте голодування, привертайте увагу громадськості... Якщо у ЗМІ це питання буде достатньо висвітлене, то зміни так чи інакше почнуть-

ся. Якщо таких мирних людей будуть розгнані або переслідувати закарпатські «авторитети» чи керовані ними силовики, тоді може приєднатися й «Правий сектор». Але ж не раніше! А то вискочилі, як Пилип з конопель, і роблять нам чергову революцію...».

«Якось непомітно втратила свій вплив у західному регіоні «Свобода». З'явилася ніша для «Правого сектора» та для інших радикалів. Але жодна радикальна організація не притримається в Галичині довго, якщо не буде прислушатися до народу, якщо її діяльність не буде прозорою. Якось стихійні «спецоперації» «Правого сектора» (типу Мукачівської) нікого не врятують. Треба ловити настрої народу і виконувати хіба що якісь функції прикриття та підтримки. «Правий сектор» не повинен розхитувати державницький човен. Але й масові репресії щодо цієї організації були б невіправдами. Там дуже багато справжніх, жертовних патріотів...».

На завершення наведу слова відомої львів'янки, колишньої зв'язкової Романа Шухевича Дарки Гусяк:

Сергій ЛАЩЕНКО

ГПУ ПІДГОТУВАЛА ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО ПОВЕРНЕННЯ ВКРАДЕНОГО КОЛИШНЬОЮ ВЛАДОЮ

Як повідомили УНІАН у прес-службі ГПУ, в ході роботи робочої групи, яка працює над поверненням в Україну коштів, одержаних злочинним шляхом колишніми високопосадовцями України, Генпрокуратурою підготовлено законопроект про зміни до Кримінального процесуального кодексу України, які передбачають удосконалення інституту арешту та процедури спеціального досудового розслідування.

Керівник міжвідомчої робочої групи — заступник Генпрокурора Віталій Касько звернувся до Адміністрації Президента України з проханням підтримати запропонований відомством законопроект і розглянути питання його внесення на розгляд Верховної Ради. У ГПУ підкresлили, що запровадження положень законопроекту дозволить більш ефективно забезпечити виконання кримінальних покарань майнового характеру, відшкодування збитків, завданіх кримінальним правопорушенням, а також здійснення заходів кримінально-правового характеру, у відповідності з законом.

«Зокрема, запропоновані зміни покликані удосконалити процедуру ініціювання перед судом арешту майна, яке намагається приховати правопорушник шляхом передачі його у володіння іншим особам. У разі схвалення парламентом запропонованих змін з'явиться реальна можливість подавати до суду докази належності майна підозрюваному у корупції чиновнику, яке оформлено на його родичів або знайомих, та накладати на нього арешт за рішенням суду з метою подальшої конфіскації. Загалом законопроект покликаний вирішити низку проблем, які на сьогодні існують у сфері повернення з-за кордону активів, одержаних колишніми високопосадовцями за рахунок розкрадання державного майна», — додали у Генпрокуратурі.

«ГОЛОВНА ПРОБЛЕМА СУДОЧИНСТВА — СУДДІ «ЧАСІВ ЯНУКОВИЧА»

Генпрокуратура вживає заходів у справі звільненого від відповідальності екс-ректора Податкової академії Петра Мельника. Про це Президент України Петро Порошенко сказав в інтерв'ю телеканалу «1+1».

Президент запевнив, що ГПУ не тільки подала апеляцію на рішення про виправдання Мельника, а й починає вживати заходів щодо притягнення до відповідальності судді, який виніс виправдувальний вирок. Глава держави зауважив, що головна проблема судочинства — судді «часів Януковича».

«Я на вулицях з'явилася зовсім інша поліція, так само будуть і зовсім інші судді. Ми маємо буквально зараз залучити до судочинства сотні нових суддів, які матимуть потужне щеплення від корупції і від тих дій, які чинять судді «Януковича-портновського набору», — каже П. Порошенко.

Президент попросив Раду невідкладно розглянути і пообіцяв негайно підписати закон, щоб держслужбовці 1 та 2 рангу, яких пійм

...Щось усе це нагадувало. Ми — про «народний» штурм прикордонної застави в Рівненській області через спроби вгамувати бурштинових нелегалів. Чи не так рік тому починалося АТО? Як і належить, жінки і діти — в першихрядах атакуючих. Виламані ворота, каміни в прикордонників, поранені... Хіба що минулося без закликів: «Путін, приди!».Хоча на заступництво розраховували. Завжди знайдеться, кому показати: «Батья, я стараюсь!».

Не просто так Захарченко з Плотницьким намагаються представити бандитське захоплення Донецька і Луганська своєрідним «майданом». Це і був майдан. Майдан злодіїв. Революція корупціонерів. Повстання кидал, які злякалися, що нова влада вкаже на них пальцем. Злодії озброїлися, піднялися на барикади, злодії розв'язали війну. Злодії стали квазідержавою. Як у Колумбії.

Те, що все поки обмежилося Лугандоном, зовсім не означає, що українське суспільство перемогло злодійський обшак. Лугандонські кидали проситься назад, в Україну, — тому що побачили перспективу.

Боротьба з корупцією у нас йде своєю чергою. Є вивіска «Національне антикорупційне бюро», є директор. Ідуть дебати про склад комісії з добору кандидатури антикорупційного прокурора. І треба ж, коли все вже владали, і половину цієї комісії, за одностайною згодою, мали скласти висуванці від прокуратури, — як чортки з табакерки з'явився Сакварелідзе і знайшов (можливо, у тих самих висуванців) «бабусині» діаманти. Якби не він, яка була б чудова перспектива...

...Ми збиралися лікувати суспільство, встремивши вену голку, заражену ретровірусом. І тільки коли грузинський варяг показав усім нам, що король голяк, королі заворушилися і навіть спробували заарештувати самого Сакварелідзе. Мовляв, не за правилами все він робив.

Ось далі все пішло за правилами: суд відправив підозрюваних по домівках за сміхоторну заставу в пару-тройку мільйонів гривень. Це, як кажуть знавці, одне занесення в кабінет.

ПЕТРО ПОРОШЕНКО ПІДПИСАВ ПОПРАВКИ ДО ЗАКОНУ ПРО ПРОКУРАТУРУ, ЩО ДОЗВОЛИТЬ ПРОВЕСТИ КАДРОВЕ ОНОВЛЕННЯ

Про це повідомив прес-секретар Глави держави Святослав Цеголко у Facebook. «Президент щойно підписав поправки до закону про прокуратуру — у присутності Віктора Шокіна та Давида Сакварелідзе», — йдеться у його повідомленні.

Варто зазначити, що закон створює нові можливості для очищення прокуратури, дозволить вже дніми розпочати конкурс з масштабного кадрового оновлення системи.

«І Шокін, і Сакварелідзе наголосили, що працюють як одна команда. Президент гарантував повну підтримку в реформуванні прокуратури, насамперед, — в її самоочищенні від корупціонерів. Зокрема, за словами Петра Порошенка, гучна справа щодо двох високопосадових працівників прокуратури, розпочата днями, буде обов'язково доведена до кінця», — підсумував С. Цеголко.

Як повідомила прес-служба Глави держави, президент також зазначив, що «нашою спільнюю роботою розпочинається реформування радянської системи прокуратури».

Також він висловив відчіність народним депутатам, які підтримали його.

«Прошу негайно розпочати впровадження цього закону, який даст можливість сотням працівників з зовнішніми статтями прокурорськими працівниками через процедуру відкритого конкурсу і створити соціальні ліфти, які дадуть можливість діючим працівникам прокуратури через конкурсні комісії зайняти місце у прокурорському керівництві», — сказав П. Порошенко.

Крім того, він наголосив, що його позиція, як Глави держави, повністю збігається із позицією Генерального прокурора та його першого заступника щодо нульової толерантності до корупції. Президент заявив про повну підтримку Шокіна та Сакварелідзе.

«Головне, що ви обидва маєте тверду підтримку президента і тверду підтримку суспільства. Оновлення прокуратура — те, що суспільство хоче бачити», — сказав Глава держави. Говорячи про резонансну справу щодо затримання високопосадовців проку-

ПОВСТАННЯ ЗЛОДІЇВ. ЩО ЧЕКАЄ УКРАЇНУ?

І братва знову заспокоїлася. Уся ця внутрішня Лугандонія, усі ці закамуфлювані під «своїх» захарченків та маторолі, суркові і путіни просто насміхаються над нами. Руйнують країну, маже не криючись, нахабно і безкшарно.

Дуже широке коло цих людей. Якщо зараз, як у тому фільмі про вампірів і відьом, хотіть потойбічний скаже: «Усім вийти з сутінків!», то ми побачимо їх силу-силенку... Вони поки не виходять на світло і не виймають зброя з піков. Ім поки не потрібна своя революція, вони і так мають усе.

Колись відомий український психолог Валентина Гурієвська сказала цікаву річ. Корупціонерами стають же не покідьки суспільства, а

прагматики, яких ми чомусь так довго чекали. Бо формула прагматизму, вироблена його теоретиками наприкінці XIX століття, ззвучить приблизно так: «Правильно і виніщено».

Вони завжди виграють там,

де грають «за правила».

Або, точніше, за «поняттями».

Сакварелідзе, коли вломився в інші кабінети, порушив не закони України. Він наплював на «поняття!»

І це стало для багатьох неприміним відкриттям.

«Правий сектор» у Мукачевому, він теж начебто вчинив сміливо (якщо справді давайте на секунду в це повіримо — діяв з благих мотивів). Але все, що він накоїв, робив за дуже близькими для злодіїв лекалами: «стрілки»,

можна купити за гроші. Запам'яталася репліка Любомира Гузара у відповіді на

«рейтинг найвпливовіших людей України», опублікований в одному з журналів.

А на що вони впливають, ці, «впливові», запитував Баженніший, — на мораль?

На совість? На культуру?

На жаль, лише на фінансові потоки.

Отже, треба зробити так, щоб впливовою вважала чесність, а не брехня і злодійство.

Щоб ознакою крутизни були не заміські замки,

а здатність віддати нужденому останнє. Щоб круто

було добиратися на роботу до ВР не на представницько

му лімузину, а на громадському транспорті. Довести їх

до життя підпільного міль

йонера Корейко, який ховав

свої скарби у валізі. І

тоді вони виповзуть.

Рецептів є багато.

Наприклад, такий:

клятва на Біблії у присутності судді

або присяжних. Пам'ятає:

«Правду, тильки правду і нічого, крім правди!»

Майнів декларації, автобіографії, дипломи та докторські

ступені — тильки че

результат клятви.

Для невіруючих — запро

вати криміналну

відповідальність за

клятвопорушення

(років 10 в'язниці).

За найменшу брехню

під присягою. Таке практикується в Америці. У наших предків у Великому князівстві Литовському за клятвопорушення шляхтича по

звавляли титул, землі, власні

сті, а його дітей — батьків

ського прізвища. Винного за

раховували до класу «лихих

людів», забороняли виступати як свідки й укладати

договори.

Це змусить злодіїв говорити правду, тобто — війти на світло.

Є ще одна пропозиція — теж з американського досвіду.

Провести законом принцип презумпції винності корупціонера в цивільних процесах. Шо це означає?

А те, що будь-який громадянин

може публічно звинувачити

політика чи чиновника

в крадіжці, здирстві

або кришуванні злочинного

бізнесу. І не обвинувач, а обвинувачений по

винен шукати аргументи на

свій захист — розкривати фі-

нансові документи і зміст переговорів, шукати алібі. У США такими правами володіють незалежні ЗМІ.

Нарешті, третє. У нас уже є реєстр корупціонерів, і це добре. Але потрапляння до реєстру має означати для корупціонера серйозні незручності. Наприклад, обмеження права на недоторканість житла, власності й особи. Тобто «реєстрового корупціонера» може хоч серед білого дня, хоч вночі піднити поліцію і допитати. Або влаштувати обшук у квартирі, або без додаткового ордера відстежити всі його фінансові потоки. Хто раз упіймався на корупції, — мусить довічно залишатися під збільшувальним склом суспільства.

І ще одне, можливо, найсуттєвіше: треба викликати злодійський протест запровадженням позамежних покарань.

Один російський психолог вивів «формулу корупційного ризику». Звучить вона так: щоб відладити чиновника від злодійства, сума річного корупційного доходу (A) повинна бути меншою, ніж сума штрафу (B) або іншого майнового покарання, помножена на ймовірність притягнення його до відповідальності (C). Тобто: A < BxC.

Переведемо це в наші реалії. Торік, за даними Генпрокуратури, було затримано понад півтори тисячі корупціонерів. Чисельність потенційних учасників корупційних дій (державних і муніципальних службовців) становила в 2014 році приблизно 400 тисяч осіб. Тобто реально система юстиції може покарати лише 0,4% злодійкуватих чиновників на рік.

Далі. Уявімо собі, що за рік чиновник отримав 1 млн. гривень нечесного доходу. У такому випадку, щоб визнанити мінімальну суму майнового покарання, треба дохід розділити на ймовірність зачуття до відповідальності (B = A:C). Розділивши 1 млн. на 0,004 (що еквівалентно 0,4%), отримаємо ні багато ні мало — 250 млн. гривень штрафу! Ну ї такою самою же може бути величина судової застави як альтернативи перебування в СІЗО.

Це змусить злодіїв говорити правду, тобто — війти на світло.

Є ще одна пропозиція — теж з американського досвіду. Провести законом принцип презумпції винності корупціонера в цивільних процесах. Шо це означає?

А те, що будь-який громадянин

може публічно звинувачити

політика чи чиновника

в крадіжці, здирстві

або кришуванні злочинного

бізнесу. І не обвинувач, а обвинувачений по

винен шукати аргументи на

свій захист — розкривати фі-

якщо виходить з того, що за антикорупційним законодавств

АКЦІЯ «ДОНКУЛЬТ» І ЇЇ СПРИЙНЯТТЯ ЛЬВІВ'ЯНАМИ

Нешодавно багато мешканців Львова було заінтриговано оголошенням: «Львів'яни та гости міста!!! Триває Культурний форум «ДОНКУЛЬТ», що досліджує історію та культуру Донбасу, презентує інтелектуальний і мистецький потенціал східного регіону. В рамках Форуму проходять 80 соціально-культурних подій у складі великої мультидисциплінарної програми, що розроблялася у співпраці митців та дослідників з Донбасу, Львова та Києва. Окрім заходів спрямовані на інтерактивну участь людей, переселених із окупованих територій України. Вхід на всі заходи (за винятком чотирьох) – безкоштовний».

Оскільки я був одним з них, хто відгукнувся, то у загальніх рисах опишу свої враження. Звісно, 80 соціально-культурних подій – це немало. Коли таке розмайття акцій, то скрізь не побуваш, кожен вибирає те, що йому найбільше до вподоби. Були і симфонічні концерти, і вистави, і документальні фільми, а ще ж постійно діяла велика виставка – полотна радянських і сучасних художників на донецьку тематику. Потім в Інтернеті можна було прочитати такі ось відгуки: «Була на кінопоказі в п'ятницю, враження неймовірні! Особливо раджу тим, для кого Донбас – досі невідома чорна пляма на карті». Все, абсолютно все було цікаво! Ну якого львів'янина не зaintrigують такі ось назви тем: «Донецьке бароко», «Приазов'я як окремішність», «Степ: пам'ять під

тини суспільства. Особливо тепер, коли ця частина переймається тим, як повернути Донбас до складу України.

* * *

Можна зрозуміти біль переселенців і тих, хто ТАМ залишився. І у мене серце краялося, коли читав ось цей уривок з вищезгаданої книги Олени Степової: «Мне було обидно, що россияни называют меня «фейком» и отрицают свою агрессию, а где-то там, в Украине, кто-то родной по духу и крови, не знающий ситуации на Донбассе, считает меня и всех жителей моего города виновными в этой войне и даже видят в нас сепаратистов...». З таким настроем в Західній Україні я також зустрічався, але завжди рішуче з ними боровся. Бо так державу не збудуємо і в Європу не прийдемо.

Відомий український економіст Олександр Пасхавер у одній із своїх статей писав про європейські цінності. Зокрема, про «відповідальну свободу» і «відповідальнє співробітництво». Наголосив на другому моменті: «Відповідальне співробітництво означає, що ви схильні до співробітництва. Коли ви досягаєте якоїсь угоди, ви підходите до

неї з відповідальністю. Ось цей комплекс з відповідальної свободи і відповідального співробітництва створює те, що ми називамо соціальним капіталом. Якщо одним словом, то це – довіра. Довіра до своїх інститутів, довіра до не своїх, до незнайомих людей. В суспільстві, де є довіра, все обходить дешевше. Тому що недовіра викликає цілий ряд інструментів, які коштують дорого. Це означає, що суспільство, яке має цей капітал, є багатшим від тих суспільств, які його не мають...».

Я недаремно навів ці слова економіста Пасхавера, адже хочу висловити деякі свої думки стосовно «Донкульту». В силу того, що акція було багато, кількість людей на кожному заході була оптимальною і дозволяла львів'янам контактувати як з організаторами, так і з головними героями зустрічей. Можна було обмінятися контактними телефонами та електронними адресами. Але потім я з певним розчаруванням переконався, що на електронні листи відповідає не більше 10% тих, хто обіцяв виступати справно. Зайняти? Можливо. Але я б у такому випадку пояснив би

це одним-двома реченнями. Бо як же інакше? А тут виходить так: пиши людині, яка обіцяла підтримувати контакт. Виявляється, у неї великі проблеми – треба пороги город, тягнути воду, діставати десь старі меблі, одне слово, звичайні переселенські клопоти... А я ж заради тієї людини вже обігравусі друзів, не минаючи і чиновницьких кабінетів. І скрізь наголошував: «Не повинна така людина жити в селі! У Київ її тягнути треба! В Київ! Або хоч у Львів...». Усі погоджувалися, співчували. Переконався, що процес ніби можна зрушити з місця. Але біда в тому, що ті самі донецькі, які часом дорікають Україні за неувагу до своїх проблем, не дуже вірять ось таким «незнайомим людям», про яких говорив Олександр Пасхавер. А як нема довіри, то навіщо напружуватися? Тому, якщо подібні акції будуть і надалі проводитися, то організатори повинні брати до уваги цей аспект. З учасниками треба працювати. Але поки що і самі організатори на такому ж рівні – не контактирують, бо надміру заклопотані. А мали б уже закохатися

Олена Стажкіна

в тему, раз взялися за неї. Бо коштів на подібні акції витрачається багато, а результат який? Тимчасовий. Отримали позитивні емоції і розійшлися по домівках. То, може, краще за ці гроші десяточкі якісних протезів купити для учасників АТО? А якщо вже зустрічатися й обговорювати важливі речі, то варто налаштуватися на подальші контакти. Бо що ж то за громадянське суспільство, в якому комунікації не є обов'язковими? Ні, звичайно, організаторам «Донкульту» честь і хвала, але треба думати про максимальну ефективність подібних заходів.

Сергій ЛАЩЕНКО

Вирахував (за суто науковою методою) причини поведінки тих наших інтелектуалів, хто змагається за радиальне «усікновення» Донбасу. Сміливі люди – вони відкрито закликають до порушення Конституції, у тому числі ст. 157, яка просто забороняє будь-які зміни, «якщо вони спрямовані на ліквідацію незалежності чи на порушення територіальної цілісності України». Говорюся: тут не маються у увазі всілякого штибу покидки, які це роблять за московські срібники або з чисто ірраціональної лоті до всього українського. Щодо них мають діяти геть інші статті.

ЕВРИКА

Метода методою, а початок був евристичним. Відкриття сталося, коли на сайті «Збручі» ознайомився із роздумами нью-йоркського політолога (звісно ж, українського походження) Олександра Мотиля під промовистим заголовком «Донбас з воза – Києву легше». Якщо коротко, пан Олександр нині (під текстом стоїть дата 11 травня цього року) пропонує Києву залишити все, як є, – і нехай Кремль надірветься із тим непідйомним Донбасом.

Не зирається сперечатись із професором Рутгерського університету, який до того ж «викладав у Гарварді і Колумбії». Але не тому, що нічого сказати. Просто у даному випадку мене цікавить інше. І почну з назви самого сайту, де професор з'являється доволі регулярно. Можливо, я помилююсь, але Збруч для галицького інтелектуала – це не просто одна з українських річок. Це щось на кшталт Стіксу з давньогрецьких міфів. Переплив – і ти вже десь у потойбіччі.

Тут колись проходив кордон між Австро-Угорською та Російською імперіями, потім – між Польщею та СРСР. Або ширше – між Європою і, скажемо так, – Європою не цілком повноцінною. Гадаю, звісно й назва видання, де в пошані термінологія, що мало використовується у виданнях на схід від «Стіксу» – усілякі «інвазії» чи там «імплозії». Зрештою, основними авторами сайту є мешканці Львова, Івано-Франківська та Тернополя – але він чомусь не названий «Полтвою» чи «Серетом» (з його розкішним ставом у межах міста, де, наскільки мені відомо, розташована редакція). А саме «Збручем».

Як «автентичні» європейці, галичан накрила хвиля загальноєвропейського ж декадансу. Разом із Європою вони відчувають занепад життєвої енергії і не в змозі змусити себе опиратись зовнішнім викликам – будь то хвиля емігрантських безчинств – або російська «інвазія» на сході України. Тієї самої країни, яку значною мірою саме галичани виборили (для себе?) наприкінці 80-х – на початку 90-х років минулого століття – і тепер воліють спокійно користуватись тим здобутком у своему затишному світі.

Напевно, мешканець Нью-Йорка Олександр Мотиль так не думає, та воно в нього проривається мимоволі: «Києву легше». Звичайно ж, стане легше, коли (якщо) вдастся свої проблеми перекласти на чужого горба... Характерний нюанс. У весні минулого року, коли росіяни ще демонстрували певну військову перевагу й існували вірогідністі Донбас утратити, – професор охоче на це погоджується: «Нехай росіяни заберуть собі Донбас»

(інтерв'ю на тому ж таки «Збручі» торік у вересні). Тепер, коли ситуація на фронті явно стабілізувалась, він знову не переймається. Отаке прагнення рівніваги.

КЛУБ ІМЕНІ КОРОЛЯ ЮРКА

Як на політолога, що вивчає ситуацію в Україні, пан Мотиль не надто обізнаний у наших реаліях. У лютневому (2015 р.) інтерв'ю він похизувався:

– Рік тому мій погляд про Донбас вважався зрадницьким, тепер уже ні. Думаю, що й політики про такі варіанти вже розмірковують.

Між тим, ще в 2011-му часопис «Український тиждень» пропонував з'ясувати питання: «Чи не слід нам «ампутувати» Донбас і Крим». Наскільки пам'ятаю, ініціатором «ампутації» виступив відомий український письменник івано-франківець Юрій Андрухович. Не менш відомий політолог Сергій Грабовський

– Ми втомулися допомагати нашим братам на сході, – заявив поет енергійним басом. Ніхто оратору не заперечив, після чого спілкування втратило бодай натяк на змістовність.

Але ключове слово прозвучало: «Втомились». Або якщо спробувати сформулювати це науковим «сленгом», після нетривалого (за історичними мірками) періоду наднапруження «український П'емонт» перейшов у стан гомеостазу. Сьогодні тамтешня інтелектуальна еліта ладна змагається хіба що за підтримання в своєму світі більш-менш комп'ортної рівніваги. Чого їм ніяк не вдається через пасіонарніших донечкан та дніпропетровців. То який висновок із такої сумної ситуації має зробити галицький інтелектуал? Правильно: відрубати Донбас, як перманентний збудник порушення спокою!

Наївні які.

«ВТОМА» ІНТЕЛЕКТУАЛІВ ЯК ВИРОК ДЛЯ ДОНБАСУ?

О. Мотиль

Ю. Андрухович

АРИСТОКАТИ

Взагалі, переоцінити роль «українського П'емонту» у здобутті Україною незалежності важко. Але мені чомусь здається, якби не надпотужні шахтарські страйки на Донбасі, нічого у галичан не вийшло б. У той конкретний період у Кремля була політична зброя проти «бандерівців», а от проти «гвардії прогетаріату» комуністична влада на той час виявилася бессилою. І єдиним львівським політіком, хто зумів укласти союз із лідерами шахтарського руху, був В'ячеслав Чорновіл. За іронію долі – уродженець Черкащини. Саме Чорновола висунув у 1991 році кандидатом на посаду президента трудовий колектив шахти ім. Менжинського у Первомайську на Луганщині. Бо відчули в ньому аристократ – в тому сенсі, як це поняття визначав великий іспанець Хосе Орtega-i-Gasset:

«Не може бути й мови про те, щоб на бурхливі кипіння мас аристократично відповісти манірною усмішкою, як версальський придворний. Версаль – я маю на увазі Версаль усмішок – не аристократія, він – смерть і тління аристократії, колись чудової...»

Ні, хто ж вівдохує покликання аристократії, того видовище мас повинно порушувати і запалювати, як незайманий мармур збуджує скульптора. Соціальна аристократія зовсім не схожа на ту ж ляготідну групу, яка присвоює собі одній право називатися «суспільством» і життя якої зводиться до взаємних запрошень і візитів» («Повстання мас», ч. II).

Чорновіл – принаймні на ту історичну мить – приблизно так і реагував на процеси, що відбувалися в Україні загалом та на Донбасі зокрема. Як результат – більше 84% голосів на референдумі 1 грудня 1991 року в обох східних областях. Сьогодні такого рівня діячі на політичному обрії не спостерігаються, хоча ситуація насправді така, що має збуджувати сучасного політичного «скульптора»: на Донбасі нанівець зруйнована стара система контролю за регіоном, дбайливо вибудувана кримінальними структурами (на Донеччині) є ефремовськими «комсомольцями» (на Луганщині), а окупанти на місці тієї руїни навіть не намагаються розбудувати щось і тільки підтримують сяк-так рештки колишньої інфраструктури забезпечення життєдіяльності.

Користатися цим слід уже сьогодні, не чекаючи, поки територія буде звільнена. Натомість закупорюються найменші – легальні – шпарини, через які ще можливе спілкування між двома Донбасами. Боймося проникнення диверсантів? Інформаційних впливів? Економічного дисбалансу? А треба, щоб усього цього боялись там, по той бік лінії фронту. Зрештою, неможливо виграти війну, весь час сидячи в глухій обороні – особливо в умовах, коли неконтрольовані залишаються шляхи сполучення сепаратистських анклавів із їхнім «спонсором».

У мене таке враження, що значна частина нашої інтелектуальної еліти, як природжена гуманітарії, органічно не здатна відчути різницю між такими поняттями фізики, як статика та динаміка, і тому ці «люди гомеостазу» чіпляються за більш зрозумілу ім статики. Тим часом, у політиці перемагає динаміка і – вектор. Це комфортно – сподіватися на Путіна, який забере собі той незрозумілій (

ПРО ОСОБЛИВИЙ СТАТУС

— Сьогодні йдеться про особливий статус для окупованих територій Донбасу. Точиться дискусія про те, чи має бути цей статус закріплений у Конституції, чи ні? Яка ваша думка з цього приводу?

— Президент України неодноразово наголошував, що жодної федералізації не буде, але федералізація є особливий статус регіонів — це різні речі. На мою думку, ми не повинні вносити цей статус у Конституцію України, оскільки це вступає у суперечності з національними інтересами України. Зараз європейські дипломати, які брали участь у Мінських перемовинах, вимагають виконання цих домовленостей і посилаються на Президента України. Давайте будемо ширі. Чи може Євросоюз «нахилити» Росію? Ні. Санкції — це серйозно, але Росія поки що не виконує повною мірою основні завдання Мінської угоди. Так звані «ДНР», «ЛНР» виконують (*Мінську угоду — ред.*) частково? Хто готовий її виконувати? Единий суб'єкт, який залежить від фінансової і політичної підтримки наших європейських партнерів, — це Україна. Знову виходить, хто везе, того й поганяють. Сьогодні не стоїть питання ні враховувати думку наших партнерів, а стоїть питання враховувати власні інтереси. А чому б не винести це питання — що особливого статусу окремих територій, якщо воно обговорюється в контексті змін до Конституції, — на народне обговорення? Чи захоче таких змін народ?

Водночас Венеціанська комісія, даючи висновок щодо відповідності принципам Ради Європи пропонованих змін до Конституції України, посилається на Мінські угоди. При чому Венеціанська комісія до Мінських угод? Просто Європа вже втомилася від нас, вона хоче, щоб ми якось — хоч тушкою, хоч опудалом — усе припинили. Ми цінімо європейську підтримку і прислухаємося до порад наших західних партнерів, але варто не забувати і відстоювати наші національні інтереси. Бо якщо ми погодимося на цей тиск, — а це, справді, тиск: будь-яким чином зараз проводьте вибори, ідіть на політичні угоди без відновлення кордонів і національного законодавства, — то ми створимо прецедент правового і міжнародного визнання квазідержавних утворень...

Наши сусіди — і в Європі, і в так званій «ДНР», і в Росії — вимагають, щоб ми внесли ці зміни до Конституції. Ми можемо визначити особливий статус окремих територій додатковими законами, але не Конституцією, яка регламентує політико-правове поле держави й утримує її від подальшого розпаду.

Якщо Конституційний Суд не зверне на це увагу, то це має судову перспективу. Не можна змінювати Конституцію на догоду політичної доцільності. До речі, попереднього президента — пана Януковича — звикували в національній зраді за такі дії.

— Але ж всі ми прагнемо завершення війни...

— Кожен агресор, що починає війну, мріє про мир, але на власних умовах. Ціна миру буває різна. Дехто заявляє: давайте ми відмовимося від окупованих територій і будемо жити спокійно. Ви вірите, у цю дурнію? Території — це тільки механізм контролю за внутрішньою і зовнішньою політикою, коли через «сері зони» відбувається корекція політичного й економічного курсу держави.

— Якщо ми віддамо окуповані на Донбасі території?

— Так. Це стовідсотково призведе до посилення відцентрових тенденцій в Україні!

— Але чи готова Українська держава до продовження війни — психологічно, політично, ресурсно?

— Я не готовий відповісти на це запитання сьогодні однозначно. Вважаю, Україна сьогодні готова до війни більше, ніж рік тому. Свою часу В. Путін сказав: «Україна вже б давно розбилла ополченців, але Росія не дасть цього зробити...». Питання в тому, наскільки контролюваною офіційним Києвом буде наша територія.

— Але все-таки: якщо буде визнано особливий статус Донбасу, які наслідки це матиме для держави Україна, для її відносин з партнерами?

— Україна не буде в НАТО. Україна не буде повноцінним членом в Європейському Союзі. Ці тези багато кого можуть влаштувати як на Сході, так і на Заході. Для чого Росії треба ці території нам повернути? По-перше, щоб зняти економічні і політичні санкції. По-друге, конфлікт, насамперед, почався за вплив на континент між Сполученими Штатами і Росією. І якщо Україна визнає особливий статус Донбасу, — то ця сфера впливу ще тривалий час буде залишатися за Росією. Ну й останнє, про це ми вже говорили, — контроль за територією, визнаною сферою впливу Росії.

Тобто частково РФ досягне тих результатів, проти яких стояв Майдан і які вона ставила на порядок денній. Можливо, в іншій формі, але загалом вона залишиться при своїх інтересах. Крим — у неї, території контролювані, Україна призується членство в Євро-

союзі, в НАТО, в інших утвореннях. РФ отримає ще інструментарій впливу на українські реалії.

Але це означатиме і зупинення війни. От на чому грає Російська Федерація: «Ви нам статус і визнання Криму за Росією, ми вам за це — мир». Якщо це відбудеться, то в підручниках історії буде написано: завдяки таким-то подіям Україна втратила — Крим, стратегічний форпост на Чорному морі. А через території з особливим статусом — Донецьк, Луганськ — буде вплив на території, які цікавлять РФ — на Харківщину, Запоріжжя, Дніпропетровщину, Миколаївщину, Херсонщину, Одесьщину.

Пам'ятайте, коли ми ведемо мову про можливість відмовитись від тимчасово окупованої території, ми відділяємо не російську територію, ми власну, українську, відділяємо!

— Тобто вийде, що Україна, по суті, відділивши де-факто ці території від себе, поступово може розвалитися?

— У інших регіонів може виникнути питання: а чим Харків, Запоріжжя чи Чернівці відрізняються від цих областей? Тому що вийде, що той, хто погрожує separatismom, має більше повноважень і більше прав, ніж ті, хто підтримав українське.

Точка зору

вважали, що Україна потребує еволюційного перезавантаження, до 20% були противниками таких змін, а 30% активно працювали над змінами, з них до 10% готові були радикалізувати ситуацію. Тобто більшість населення очікувала на стабілізацію ситуації, на перших порах активно не підтримуючи жодної зі сторін.

І водночас — подобається нам це чи не подобається — досить значна частина громадян у різних регіонах України, особливо в Донецьку, Луганську, в інших регіонах сходу держави, не прийняли нову українську владу, яка, на їхню думку, використовуючи нелегітимні методи політичної боротьби, прийшла до влади. (Окрім мова про проведення спеціальних операцій і пропагандистської кампанії з боку Росії).

Та навіть спроба легітимізувати нову українську владу у вигляді виборів президента та виборів до Верховної Ради України остаточно це питання не вирішила. Революція гідності, силою усунувши політичний режим В. Януковича, зіткнулася з вакуумом влади, протистоянням регіональних еліт і нерозумінням та роздратуванням населення Криму та сходу України — цим і скористалися проросійські сили, які почали реалізовувати резервний план Москви. Варто було пам'ятати

аналізу поведінки ключових гравців, але це — тема іншої розмови.

Щодо керівництва Росії, то перед ним постали питання щодо встановлення контролю над стратегічними зонами впливу, якщо не всієї України та хоча б частини території. Крім того, вирішувалися питання внутрішньополітичного характеру. Зупинення наслідків «майдану» для Росії, консолідація нації та стабілізація політичного режиму В. Путіна. Пригадуєте, ще в 1992 році і Руцької (*віце-президент РФ Олександр Руцький — ред.*), і Андріанік Мігранян, радник Бориса Єльцина, говорили про необхідність федералізації України, створення особливих статусів для окремих територій. 1991-й, 1992-й, 1993-й роки — ще тоді почала порушуватися ця тема.

Чи готові були українські політики до такого розвитку подій? І так, і ні. Частина радикалів хотіла великої революції по Бісмарку, який казав, що нації утворюються на «крові та залізі». Інші, ліберально-демократичного гатунку, мали надію при зовнішній підтримці на еволюційний розвиток подій, хтось скористався ситуацією і очолив процес. Створюється враження, що вони не прораховували чи не хотіли прораховувати реакцію північного сусіда, спираючись на досвід попереднього «помаранчевого майдану». Опосе-

ВІЗНАТИ ОСОБЛИВИЙ СТАТУС ДОНБАСУ — ЦЕ ПОГОДИТИСЯ НА РОСІЙСЬКИЙ ВПЛИВ

Президент України Петро Порошенко передав до парламенту проект змін до Конституції щодо децентралізації, який передбачає передозподіл владних повноважень із делегуванням їх на місця. Це спровокувало в українському політикумі новий виток дискусій навколо виконання Мінських домовленостей у частині надання особливого статусу окремим регіонам Донбасу, окупованим терористами, зокрема, — про доцільність-недоцільність закріплення цього статусу в Основному Законі. Про це, а також про ефективність інших реформ «Укрінформ» поговорив з директором Інституту державної служби та місцевого самоврядування, завідувачем кафедри політичної аналітики та прогнозування Національної академії державного управління при Президентові України, доктором політичних наук, професором Сергієм Телешуном (*подастися зі скороченнями*).

Погоджуватися на такі вимоги — це логіка слабкого. Дуже небезпечно за загальними фразами «миролюбства» приховувати свою недієздатність. Я розумію, що є дипломатичний процес і є важкі реалії життя, коли ти відступаєш і підписуєш те, що тебе примушують твої партнери та опоненти, але геніальність політика і його місія в історії — визначити реалії, перспективи і вміти в цих складних умовах максимально зберегти інтереси держави.

— А якщо залишиться «статус кво»: Україна, США, ЄС разом, санкції посилюються, — скільки Росія ще витримає?

— Орієнтовно чотири роки. Санкції тривають, держава неофіційно воє. Потихеньку збільшується мирна територія, формується економіка, рівень життя помалу, наскільки це можливо, зростає. До 4 років ми можемо відчути реальні зміни, повернути свій вплив на території, інтегрувати їх в Україну.

Але чи витримає цей час Україна?

Я знову повертаюся до фрази про «дике поле» глобальної політики, бо сьогодні на нашій території, за рахунок української крові, формується новий світовий порядок, або ламається старий. І я хочу, щоби політики, нарешті, усвідомили, що Україна не може зменшуватися, як шагренева шкіра, бо нащадкам буде важко нас пробачити.

ПРО КРИМ

— Нещодавно у ЗМІ з'явилася звернення безіменних генералів спецслужб із закликом до влади визначитися з війною, і вони стверджують, що Крим можна було вберегти минулого року. Як ви вважаєте, чи можна було вберегти Крим за тих умов — відсутності босездатної армії, легітимічних органів влади, відсутності контролю за кримськими силовиками, військом?

— Ці питання, як і Майдан, Революція гідності, громадянський конфлікт, інтервенція, що довго хвилювались суспільну свідомість, змінюватимуть своє політичне забарвлення і зміст. Бо, як кажуть, історію спокійно можуть писати тільки покоління, які не страждали від цих подій ні з одного, ні з іншого боку.

Давайте спочатку чітко визначимося у дефініціях — що це було? Якщо ми кажемо — Революція гідності, то ми повинні визнати, що це був масовий громадянський протест, який кардинально переформував соціально-політичну структуру українського суспільства і призвів до зміни одного політичного режиму іншим — силовим шляхом.

Друге питання, наскільки вічнізміні державні інституції на той час могли виконувати свої функції?

— Ви маєте на увазі лютій 2014 року?

— Навіть трохи більше. Я вважаю, що ще до того моменту, коли екс-президент Віктор Янукович утік з Києва, вже був параліч влади. Тоді, за моїми оцінками, десь до 50% населення просто очікували на зміну ситуації, щоб вирішити, з ким залишитися. Хоча

ти, що у переважній більшості революція — це завжди докорінна зміна з елементами насильства і подальшою ескалацією конфлікту. Ці політики впевнені були, що їх революція швидко закінчиться... Але українська революція нагадувала локомотив, а її поводири часто йшли позаду і дивилися, як вчасно вскочити на останню сходинку революційного експресу або хоча б не пустити його під укіс...

Поступово громадянський конфлікт переходить у зовнішню інтервенцію, що набула ознак «неформальної» або «тібрідної війни», яка досі не визнана. Але за всіма ознаками, окрім формального оголошення, відповідає характеристиці не просто збройного конфлікту, а все ж таки війни.

Варто зазначити, що нетрадиційна або гібридна війна завжди враховує компонент громадянського конфлікту, в якому сили зовнішнього агресора орієнтуються на частину населення, що не підтримує центральну владу і готова зі зброєю в руках відстоювати власні інтереси. Насильство, що виникло під час протистояння і

28 липня в Україні відзначатимуть день пам'яті святого рівноапостольного князя Володимира — Хрестителя Київської Русі та День Хрещення Київської Русі-України — релігійне і національне свято. Цього року відзначатиметься 1000 років з дня упокоєння київського князя.

«ПАМ'ЯТИ СВЯТОГО РІВНОАПОСТОЛЬНОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА»

ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР — МІНІСТР КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ В'ЯЧЕСЛАВ КИРИЛЕНКО ПРОВІВ ЗАСІДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ ІЗ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ КНЯЗЯ КІЇВСЬКОГО ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

У засіданні взяли участь Предстоятель Української православної церкви Київського патріархату, Патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет, Предстоятель Української православної церкви, Митрополит Київський і всієї України Онуфрій, фінансовий директор Патріаршої курії Української греко-католицької церкви Роман Небожук, перший заступник голови Всеукраїнського союзу об'єднань евангельських християн-баптистів, старший єпископ Ігор Бандура, представники Міністерства культури, Міністерства закордонних справ, Міністерства фінансів, Міністерства освіти і науки, Адміністрації Президента України, Українського інституту національної пам'яті, Держкомтелерадіо, Національного академічного театру опери та балету імені Т. Г. Шевченка та Світового конгресу українців в Україні.

У ході засідання було обговорено релігійну та світську частини плану заходів щодо вшанування тисячоліття успіння рівноапостольного князя Київського Володимира Великого. План заходів щодо вшанування тисячної річниці успіння князя Володимира було затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів від 15 червня 2015 року № 598-р «Про затвердження плану заходів щодо вшанування у 2015 році пам'яті князя Київського Володимира Великого» на виконання Указу Президента України № 107/2015 «Про вшанування пам'яті князя Київського Володимира Великого — творця середньовічної європейської держави Руси-України» від 25 лютого 2015 року. Про затверджені заходи В'ячеслав Кириленко повідомив журналістам під час брифінгу в Будинку уряду після засідання оргкомітету.

Зокрема, 27 липня Українська православна церква проведе молебень на Володимирській гірці, що продовжиться хресною ходою до Києво-Печерської лаври, всенічною службою і завершиться 28 липня божественною літургією на подвір'ї

УКРАЇНЦІ СЕРЕД ЛІДЕРІВ ЦЕРКОВІВ НАЙБІЛЬШЕ ДОВІРЯЮТЬ ПАТРІАРХУ ФІЛАРЕТУ І ПАПІ РИМСЬКОМУ

Згідно з результатами дослідження, проведеного соціологічною групою «Рейтинг», серед лідерів релігійних конфесій українці найбільше довіряють Патріарху Філарету (40%) та Папі Римському Франциску (35%).

Лідерами з недовірою стали Патріарх Московський Кирил (39%) та Митрополит Онуфрій (25%). Більше половини опитаних не знають Вселенського Патріарха Варфоломія Першого, Митрополита Макарія (УАПЦ), а також Архієпископа Святослава (УГКЦ).

Патріарху Філарету, Папі Римському Франциску, Архієпископу Святославу, Митрополиту Макарію більше довіряють мешканці західного регіону, мешканці сіл, україномовні, а також респонденти з вищими доходами.

Натомість Митрополиту Онуфрію і Патріарху Кирилу більше довіряють мешканці півдня та сходу, російськомовні, з нижчим рівнем освіти і доходів.

При цьому на заході найбільшою довірою користуються Патріарх Філарет (66%), Папа Римський Франциск (62%) та Архієпископ Святослав (57%). У центрі та на півдні найбільше довіряють Патріарху Філарету (38 і 40% відповідно) та Папі Римському Франциску (26 і 37% відповідно). А мешканці сходу найбільше довіряють Патріарху Філарету (22%).

Загалом на заході респонденти більш обізнані стосовно усіх лідерів релігійних конфесій, представлених у досліджені, а у центральному регіоні — найменше. На сході найбільше тих, хто не визначився зі своїм ставленням до лідерів конфесій. Крім того, жінки та респонденти старшого віку більш обізнані і більше довіряють лідерам релігійних конфесій.

Опитування проводилось серед аудиторії від 18 років, було опитано 2000 респондентів у форматі особистого формалізованого інтерв'ю. Помилка репрезентативності дослідження становить не більше 2,4%. Дослідження проводилось з 3 до 13 червня.

УНІАН

Київ. Володимірський собор.

ВИСТАВКА «ВОЛОДИМИР ХРЕСТИТЕЛЬ — ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ КІЇВСЬКИЙ»

У Національному музеї історії України відкрилася виставка «Володимир Хреститель — Великий князь Київський». Виставка приурочена до 1000-х роковин упокоєння князя Володимира.

На виставці представлено близько 250 оригінальних експонатів з фондів музею та Інституту археології НАНУ; більшість предметів експонуються вперше: зброя, прикраси, побутові вироби скандинавського походження з дружинних поховань Х ст.; предмети ранньохристиянського культу IV–VII ст. н.е.; культові речі сирійського та візантійського походження; численні хрести давньоруського часу; рештки золотої тасими з розкопок Десятинної церкви; златник та сріблянники Володимира; плінфа із знаком тризуба; сучасні монети, ордени, медалі із зображенням князя Володимира.

Доповнюють експозицію цікаві фото, картографічний та ілюстративний матеріал, листівки, витвори образотворчого мистецтва. Для виставки Інститут археології надав колекцію матеріалів з новітніх досліджень фундаментів Десятинної церкви та прилеглої до неї території, проведених археологічно-археологічною експедицією Інституту археології НАНУ у 2005–2011 pp.: будівельні матеріали, фрагменти підлоги, деталі архітектурного декору, уламки фресок.

За програмою виставки відбудеться цикл лекцій та « круглий стіл », присвячений постаті князя Володимира.

Зображення князя Київського Володимира Великого із тризубом на золотій монеті власного карбування. Правління — 978–1015 роки.

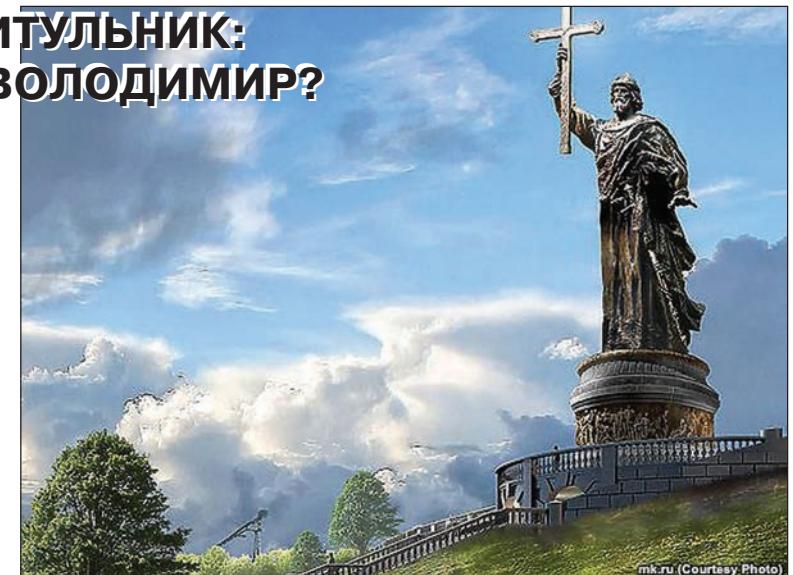

КНЯЗЬ—БЕЗПРИУЛЬНИК: НАВІЩО РОСІЇ ВОЛОДИМИР?

Російська влада ніяк не може вирішити, де встановити пам'ятник київському князю Володимиру. Після окупації Криму та проголошення анексованого півострова місцем особливої духовності образ Володимира—хрестителя став одним із основних у російській пропаганді, його неодноразово використовував у своїх промовах Володимир Путін.

Деякі спостерігачі, особисто знайомі з російським президентом, розповідали мені, що він асоціює себе з князем Володимиром і вважає, що повиненувйти в історію як «новий хреститель» і «збирач російських земель».

Путіну з його відразою до Західу не підходять образи Петра I і Катерини II, проте Володимир — швидше міфічний, ніж історичний персонаж — залишає величезне поле для фантазій російського президента. І, до речі, розробка образу Володимира почалася ще до Криму. Російська влада ініціювала написання книг, підготовку фільмів і навіть мультфільму. Головна ідея: Володимир — це російський князь. До України він жодного стосунку не має. А те, що княжив у Києві, так що тут дивного? Київ — це і є Росія.

Проект пам'ятника князю Володимиру, який хочуть встановити у Москві

німатися над Москвою і нагадувати її жителям про тріумф більшовизму і наступника Леніна — Йосипа Сталіна.

Але, як і Сталіна, Путіна з його запаморочливими архітектурними планами чекала невдача. З'ясувалося, що пам'ятник князю просто знищить Воробйові гори. Із того часу князь Володимир бродить по Москві і ніде не може знайти собі місця. Пропозиції надходять одна за іншою, прихильники пам'ятника на Воробйових горах дорікають прихильникам перенесення зрадою, прихильники перенесення — можуть вирішити, де бути князю — в центрі або на околиці... Отже, війна в розпалі, — а рішення немає.

І дивуватися цьому не доводиться: князь — чужий у цьому галасливому хаотичному євразійському мегаполісі, який не має жодної схожості з його рідним Києвом. Як і багато інших українців, князь Володимир може бути в цьому місті тільки безпритульником — навіть якщо шанувальники Володимира Путіна й імперської ідеї, зрештою, змусять його піднятися на п'едестал.

Віталій ПОРТНИКОВ, журналіст і політичний коментатор, оглядач Радіо «Свобода»

Довоєнне фото. Київ, 27 липня 2013 року

ДИВЛЯЧІСТЬ НА МАЙДАН, МІТРОПОЛІТ ВОЛОДИМИР КАЗАВ, ЩО УКРАЇНА ОЧИЩУЄТЬСЯ...

5 липня минув рік з дня смерті фактичного засновника новітньої Української православної церкви, митрополита Володимира Сабодана, який був отцем паства, її безсумнівним моральним авторитетом. Напередодні цієї дати кореспонденту «Укрінформу» вдалося поговорити із багаторічним секретарем митрополита, який був і залишається спадкоємцем церковного курсу спочилого предстоятеля, митрополитом Олександром (Драбинком).

Зустріч відбулася в приміщенні Спасо-Преображенського собору на Теремках, де служить владика Олександр. У цьому храмі вже рік служать акафіст за перемогу українського війська, тут не запилють, чи, бува, воїн з церковної записки не належить до Київського патріархату. Кабінет митрополита невеликий, тут може поміститися з десятком людей. У коридорі висить стенд про воїнів цього району, загиблих на Майдані та в АТО, а всередині висить непомпезний портрет Володимира.

— Владико, зазвичай близькі люди або наступники видатних діячів приходять на могилу для своєрідного внутрішнього звіту перед померлим. Скажіть, сьогодні є про що звітувати нинішнім керівникам церкви? Бо у мене стійке враження, що авторитет церкви безжалісно нищить, будівництво храмів згорнуто, міжцерковний діалог заморожено. Чи ситуація повного наступу на здобутки Блаженнішого лише так виглядає, чи вона такою є?

— Треба бути об'єктивним. А тому не варто звинувачувати у тому, що сьогодні «згорнуто будівництво храмів», нового Предстоятеля УПЦ або інших її керівників. Триває війна на Донбасі. Економісти та політики обговорюють імовірність проголошення дефолту. Тому причина зупинення храмобудівництва очевидна — це економічна криза, яка викликана неоголошеною війною.

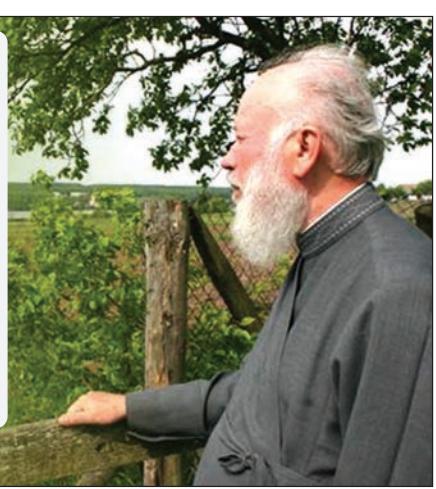
Що ж стосується згортання міжцерковного діалогу, то тут, дійсно, відчувається певна зміна пріоритетів. Блаженніший митрополит Володимир особисто вистраждав ідею діалогу. Ця ідея народилася не одразу. Блаженніший пришов до неї, коли переконався, що альтернативи діалогу не існує.

Щодо питання, як ставиться до міжцерковного діалогу Блаженніший митрополит Онуфрій... Рішення Священного Синоду УПЦ про відновлення діалогу з УАПЦ ніби свідчить про те, що справу з мертвової точки зрушені. Але тут також важливий формат діалогу. Що мається на увазі під діалогом УПЦ та УАПЦ? Пошук спільного конфесійного конкурента чи пошук спільнотного шляху до церковної єдності? З точки зору захисту конфесійних інтересів нашій Церкві, можливо, і вигідний тактичний блок з УАПЦ проти УПЦ КП. Але ми маємо пам'ятати про те, що в Церкві існує закон, що протилежний еготистичному законові, за яким живе світ. «Якщо пшеничне зерно, упавши на землю, не помре, — каже Христос, — то залишиться одне, а якщо помре, то принесе багато плодів» (Ін.12,24).

До речі, ці самі слова стосуються і спадку Блаженнішого митрополита Володимира. Багато хто каже сьогодні: доба митрополита Володимира відійшла, а його спадок тепер нікому не потрібний. Проте «смерть» зерна — це образ поетичний. Адже насправді зерно не помирає. Воно просто переходить у нове життя. Так само і спадок Блаженнішого. Сьогодні кажуть, що цей спадок з історичної точки зору «помер». Але завтра, пройшовши

Краю весен, мілій зроду,
Вік з тобою не старіть!
Задивлюсь на ясні води,
Закохаюсь на сто літ!
Сивим цвітом черемшини
з вітром злим не відізвіту,
Не забуду, не покину,
Не залишу, як піду.
Хто із гори промережив?
Хто стежок прослав рядки?
Хто за полем рано стежив,
Заквітчав у колоски?
Бризне сонце з небозводу,
Луг радіє — медоціт!
Задивлюсь на ясні води,
Закохаюсь на сто літ!

— Митрополит Володимир

ДЕ СТУПАВ СИН БОЖИЙ...

Отець Порфирій Шумило, який служить у монастирі в Івано-Франківську, виступив у новому, «несподіваному» для багатьох мирян, що його добре знають, амплуа — автора-мандрівника, видав книгу «40 днів стежками Святої Землі» (Івано-Франківськ, 2015. — 104 с.).

«Бажання потрапити на Святу Землю, — зізнається у передмові автор, — я мав ще в семінарії, а бажання пішки пройти Землею Біблії з'явилось вже вісім-десять років тому». І тільки у вересні-жовтні 2014 року у нього виникла така нагода. Маршрут пролягав так званою «Стежкою Ізраїля» (960 км), яка тягнеться з півночі від Дану на півден до Ейлата. Шлях здебільшого був подоланий пішки. До речі, цей вид мандрівок в ізраїльян дуже поширений.

Подорож о. Порфирій здійснив із заповітливим мандрівником, який добре розуміється на такому екстремі (знайого береш у дорогу!), паном Юрком. На жаль, автор не назав у своїй книзі його прізвища. Сонце, пустеля, то сухий вітер, то солоний подих моря, ночівля у наметі, швидкий обід... Це аж ніяк не дошкуляло мандрівнику, на відь додавало наснаги, адже ступає по Святій Землі, де ступав Син Божий...

Сама книга — оригінальні щоденникові нотатки (враження від побаченого, почутого), роздуми, цитати зі Святого Письма. Але вони далеко не особисті, приватні, а адресовані широкому загалу. Ось, приміром, що нам подає сторінка подорожнього щоденника, яка дається 26 вересня: «Кожен день символічно з чимось поєднаний. Наприклад, у день Різдва Пречистої Діви Марії ми прилетіли в Святу Землю й оселилися у її місті, де сталося Благовіщення і почалось наше безпосереднє спасіння. У вівторок, 23 вересня, ми відвідали Кану Галилейську, де Ісус на весіллі переворив воду на вино. Вівторок — якраз біблійний день весіль.

Сьогодні багато уваги звертають на проблему канонічного статусу Київського патріархату та УАПЦ, тобто на те, що інша автокефалія має самопроголошений характер. Але тут є їй інша важлива сторона — проблема наявності апостольського спадкоємства у хіротоніях автокефальних ієархів. Канонічні православні єпископи не можуть тут діяти самостійно, так би мовити, на свій страх та ризик. Відновлюючи церковну єдність в Україні, ми маємо спиратися у цих питаннях на чітку позицію вселенського православ'я. Якщо соборний розум вселенського православ'я прийде до рішення, що хіротонії, здійснені в УАПЦ та УПЦ КП, канонічно чинні, я зі смиренням прийму таку позицію і перегляну свої погляди.

Але якщо позиція світового православ'я буде іншою, то переглядати свої позиції треба буде нашим братам з автокефального руху... (Повний текст інтерв'ю — http://www.ukrinform.ua/ukr/news/oleksandr_drabinko_divlyachis_na_maydan_mitropolit.volodimir_kazav_shcho_ukraina_ochishchue_tsya_2070889)

СЕНСАЦІЇ НЕ СТАЛОСЯ...

АРХІЕРЕЙСЬКИЙ СОБОР УАПЦ ВІДХІЛИВ РІШЕННЯ ПРО ОБ'ЄДНАННЯ З УЩ КП

Усі пропозиції Української православної церкви Київського патріархату щодо об'єднання в єдину православну церкву Українська автокефальна православна церква вирішила відхилити. Про це на своїй сторінці у Facebook написав архієпископ, прес-секретар УПЦ КП Євстратій Зоря.

«Моспатріарх може аплодувати керівникам УАПЦ стоячи: відмовилися від усіх пропозицій про об'єднання. Це — погана новина», — зазначив архієпископ.

Нагадаємо, що минулого тижня на спільному засіданні комісії з діалогом архієрейський Собор УАПЦ відхілив рішення про об'єднання, а також усі компромісні пропозиції, запропоновані УПЦ КП.

штучну нирку. Виявилося, не має.

Тому я не знаю, як відповісти на ці запитання. Спочатку з недбалості не знайшли онкологію, хоча брали аналізи чи не щодня. А потім через півроку відбувається чергова недбалість, коли йому пропонують штучну кому. Потім мені казали, що Пшонка давнака вивести його з ладу за тиждень. Тобто в лютому Блаженнішого, за їхніми розрахунками, не мало вже бути. Але таки знайшли штучну нирку та почали розглянути.

Блаженніший лежав у Феофанії. У березні до нього повернулася свідомість, ми ще поспілкувалися. З січня до дня кончини пройшло півроку, але померти мав за три дні — якби вони зробили те, що хотіли.

— Ви пам'ятаєте вашу з предстоятелем останню розмову? Що зараз вам найбільше згадується з вашого спілкування?

— Я пам'ятаю останні розмови у березні. Це коли Андрій Деркач взяв благословення на розслідування цієї справи. З кінця січня, коли нам пропонували ввести його у штучну кому, минуло трохи більше місяця, я вже позувався охорони, Майдан переміг, Янукович утік. І тоді Блаженніший дав благословення на розслідування справи щодо незаконного тиску на нього. Це один момент був. А найяскравіша розмова була, коли почався Майдан. Мене почали шукати, з лісу витягувати (тоді митрополит перебував під вартою в одному з пансіонатів Київської області — авт.), кажуть мені, їдь до Блаженнішого, щоб він дав інтерв'ю для телебачення та засудив Майдан. Засуджувати Майдан ми не стали. Коли почався Майдан, я запітив його: що це, по-Вашому, Ваше блаженство? «Знаєш, Україна очищується», — сказав він.

Ці слова врізалися мені в серце. А попередні місяці, коли мене утримували під вартою, хlopці, які його доглядали, казали, що він дуже поривався сам пойти на Майдан.

— А сам Блаженніший усвідомлював, що, можливо, його ведуть до могили?

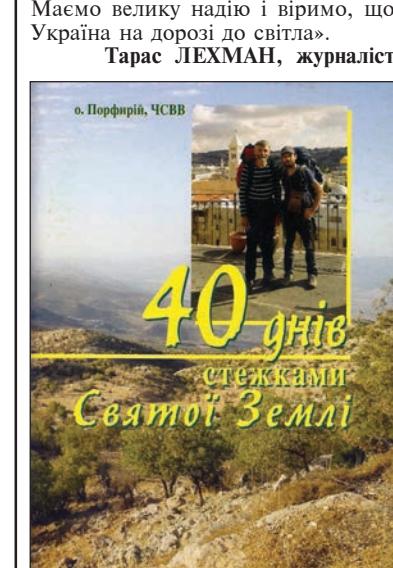
— Так, звичайно. Він же казав: часи минають, а методи ті самі. А перед тим нездовго ми спільно дивилися фіلم про святителя Луку Кримського.

— Свідома частина паства прагне і визнання двох інших українських церков, і об'єднання українського православ'я. Чому Синод УПЦ ініціює діалог лише з УАПЦ? Як ви це прокоментуєте?

— Я не розумію, чому з'явилася ідея вести діалог лише з УАПЦ, а не з УПЦ КП чи з обома одночасно. Якщо діалог розпочинати, то треба говорити з усіма, хто відійшов від церковної єдності. Крім того, в УАПЦ близько тисячі парафій (хоча є дані, що реальних, «живих», — близько 550), а в Київському патріархаті їх у десять разів більше.

— Хочу запитати про настрої вищого духовенства. Хтось з журналістів назвав цифру в двадцять єпископів, націлених на відхід від Московської юрисдикції, а священиків, націлених на це, — сотні. Ви вірите, що такими силами вдастся об'єднати розділені православні церкви та отримати своє місце в Диптиху (Диптих — офіційний перелік православних церков Константинополя)?

— Все залежить від формату нової церковної структури. Чи буде вона

ПРОДУМАНОЮ ПОЛІТИКОЮ В СФЕРІ ОСВІТИ УКРАЇНА МАЄ МОЖЛИВІСТЬ ПОДОЛАТИ РОСІЮ В КРИМУ

Відсутність у державі чіткого бачення вирішення кримського питання накладає свій руйнівний відбиток на покоління кримчан, які народились та вросли у незалежній Україні. Сьогодні ми поспілкуємося з людиною, яка з перших днів окупації один за одним переводила дітей з півострова до вишів на материковій Україні і

далі, незважаючи на складність ситуації, продовжує це робити. Валентина Потапова, колишній викладач Кримського гуманітарного університету, поділилася з нами тими проблемами, що існують у кримських дітей, які бажають навчатися в Україні, а також про те, скільки держава заборгувала їм.

— Пані Валентино, розкажіть про той період вашого життя, коли ви допомагали кримським студентам переводитися до українських вишів з окупованого півострова?

— Ще до референдуму стало зрозуміло, що його результати будуть такими, на які і розраховували ті, хто прийшов загарбати Крим. У цей період серед студентів Кримського гуманітарного університету, де я працювала викладачем, почалася паніка. Одні не могли собі уявити життя та навчання не в Українській державі, а інші стали заручниками ситуації, адже вони вчилися у кримських видах, але постійним місцем їхнього проживання була материкова Україна: Мелітополь, Херсон, Запоріжжя, а також Чернівці та Львів. Ці діти розуміли, що вони ніколи не стануть студентами Російської Федерації. Тому 14 березня вони звернулися до мене з проханням про допомогу. За моєю порадою написали лист міністру освіти України Сергію Квіту та народному депутату Лілії Гриневич, де ставили єдине запитання: «Що з нами буде, якщо результати референдуму будуть за від'єднання Криму?». Вже наступного дня ми отримали відповіді, в яких дітей запевнили, що вони були, є і будуть громадянами України і держава попіклується про них та переведе їх у виші на материк.

— Коли почався активний процес переведення студентів? Чи без проблем їх відпустили кримські виші?

— Можна сказати, що цей процес розпочався з 20 березня. Викладачі різних вишів, розуміючи, що материкова Україна повинна побачити кількість студентів, готових перевестися, розпочали складати списки. У соціальних мережах ми одне одному пересилали інформацію про орієнтовну кількість студентів, які готові перевестися. Студенти ж, у свою чергу, теж долутилися до розповсюдження цієї інформації. Таким чином, процес набрав обертів, а Міністерство освіти в авральному режимі робило досить правильні кроки: від дітей вимагали лише академічну довідку і наказ ректора кримського вишу, що він згоден на переведення студента. Таким чином, з Кримського гуманітарного університету, в якому працювала я, з 1,5 тисячі студентів, що навчались на стаціонарі, перевелося 382 особи. Найбільш складна ситуація з переведенням дітей була в Таврійському національному університеті, оскільки ректор зайняв досить жорстку позицію: він заборонив видавати академівідку і не підписував наказ про переведення. Але і тут Україна також реагує досить швидко й адекватно до ситуації — дозволяє переводитися з ксерокопією

заликової книжки. Якщо підбити підсумки, то дії Міносвіту у 2014 році — це були дії держави, яка піклувалася про своїх дітей.

— Чи була змога відслідковувати, куди переводились кримчани?

— Наши діти в основному переводилися до Києва, Дніпропетровська, Одеси, Харкова, Львова. В цьому, власне, не має нічого дивного, адже це — центральні студентські міста, де найбільше зосереджено вишів і де найлегше було знайти заклад за своєю спеціальністю. На самому початку ми відстежували своїх студентів та тримали з ними зв'язок і в авральному порядку вирішували питання, які у них виникали. Якщо ж говорити про виші, які є лідерами з прийому наших студентів, то це — Київський національний університет ім. Шевченка. Крім того, цей виш всіляко намагався підтримати кримчан: вони певний час мали змогу безкоштовно харчуватися, також їм давали стипендію наперед.

— Що змінилося за рік у ставленні України до кримських дітей?

— На жаль, ситуація 2015 року показує якусь не дуже гарну тенденцію: або від Криму відмовляється, або ж до кінця не розуміють тих проблем, з якими стикаються наші студенти в Україні та випускники кримських шкіл. Оскільки сьогодні не те що не полегшили кримчанам вступ до українських вишів, а, наприклад, створили додаткові труднощі, які ми не можемо подолати.

— На сьогодні ми маємо два закони України, які покликані сприяти здобуттю безкоштовної освіти дітьми з окупованих територій на материкові. Чи виконуються вони на практиці?

— Це питання треба ділити на дві частини. Перша — стосується випускників, які цього року намагаються вступити на перший курс. Вони зіткнулися з комплексною проблемою вже на етапі допуску до ЗНО, адже дітям треба було прикріпітися до школи, яка передуває на материкову, і пройти в ній екстернатуру форму навчання, отримати український атестат і бути допущеними від цієї школи до ЗНО. Чергова проблема — це військо з окупованої території для складання самого ЗНО. І тут діти на собі відчули всі «переваги» транспортної блокади, тому багато хто з них фізично не зміг війти.

Також з перетином кордону була ще одна суттева проблема — багато хто з дітей не мав українського паспорта і тому повинні були війті з материком у супроводі двох батьків. За нашими підрахунками, на материк змогли вийти для складання ЗНО 0,001% від усіх випускників Криму. Насправді це не озна-

чає, що така кількість людей хоче здобути українську освіту, адже всім зрозуміло, що українська освіта — це європейська освіта та й Україна значно близче до Криму, аніж проїздні вищі Росії.

Друга — це ті студенти, які перевелись і хочуть надалі продовжувати навчання, а також ті, які хочуть перевестися цього року. Тут зовсім все заплутано і досить складно. Спочатку поговоримо про тих, хто перевівся на четвертому курсі і цього року на материкову захищив освітній рівень бакалавра та має вступати в магістратуру. Згідно з законом про окуповані території і роз'ясненням до нього, які написані в листі освітнього відомства, ці студенти подають документи для вступу на наступний освітній рівень на загальних умовах. Це, дійсно, так, і жодних пільз додаткових тут немає. Але у випадку, коли студенти не проходять (недостатньо балів, великий конкурс) на бюджетне місце, вони пишуть заяву на ім'я ректора вишу з проханням виділити додаткове бюджетне місце. У свою чергу, ректор звертається до Міністерства освіти, а той — до Міністерства фінансів, і додаткове бюджетне місце для кримчанин виділяється. Тобто якщо виши має 10 бюджетних місць у магістратурі, аще 10 комерційних і кримчанин потрапив на комерційне місце, або ж взагалі не потрапив до щасливої двадцятки, то він все одно може попросити додаткове бюджетне місце.

— А як відбувається на практиці?

— Нещодавно мені зателефонував студент, який цього року вступає в магістратуру. Я йому розповіла про цю процедуру вступу. Але він мені повідомив, що ректор його вишу (Київський університет харчових технологій) заявив, що для нього вищезгаданий закони не є законами і у нього існують внутрішні правила прийому, де жодних пільз для кримчан немає. — Як потрібно діяти, якщо, незважаючи на закони, ректор відмовляє студенту і не бере у нього заяву на отримання бюджетного місця?

— Зараз у нас іде вступна кампанія і треба дочекатися серпня, аби чітко зрозуміти і бачити що проблему. Але тим не менш, якщо студентом написана заява на пільгове місце і ректор на цій заявлі написав свою рукою, з якої причини він відмовляється виконати закон України, то тоді ця заява є підґрунтам для звернення до суду, аби відновити права, які цьому студенту гарантовані державою. Також хотілось бы налагати, що ми маємо ще один закон, який також гарантує дітям-переселенцям навчання на пільгових умовах.

— Чи ви вже відчули його дію?

В. Потапова

— На сьогодні цей закон, який набув чинності 5 липня, не має механізмів виконання тих статей, які у ньому зазначені. Адже Кабмін ще їх не розробив, але це не означає, що закон не працює.

— Досить часто можна почути те, що в Україні досить багато пільгових категорій, які мають право претендувати на бюджетні місця, а тут згідно з новим законом додається ще досить потужна армія пільговиків?

— У цьому випадку мені хочеться продемонструвати відповідь Міністерства освіти на мій інформаційний запит. У цьому запиті я просила надати відповідь про кількість студентів, які навчались у Криму на денній формі за державний кошт станом на 1 січня 2014 року. Так-от, кількість студентів, яким платили з бюджету України стипендії, складала 15 605 осіб. Як відомо, перевелося цього року на материк майже три з половиною тисячі студентів. Якщо провести прості арифметичні дії та помножити кількість студентів, які залишились в Криму, а це понад 11 тисяч осіб зі стипендією у 730 гривень, то вийде сума у 109 мільйонів гривень.

І ми не ставимо запитання, куди зникли ці гроші, які були виділені з бюджету країни на кримських студентів. І чому наші діти, які мають право за законом вчитися на бюджетному місці, повинні вислуховувати від ректора, що на вас немає грошей. Для нас гроши є. Якщо минулого року ці кошти були витрачені державою на ті проблеми, які були важливішими, то сьогодні вони повинні повернутися кримським студентам, для забезпечення їх безкоштовним навчанням.

Також повинен компенсуватися проїзд кримчанам-студентам на півострів. Адже дитина має право приїхати на свою малу батьківщину хоча б 2 рази на рік до своїх рідних, які там залишились. Сьогодні квіток на автобус Київ — Сімферополь коштує в один бік одну тисячу гривень. Звідки у студента такі гроші? Водночас студенти з інших регіонів України мають право придбати пільговий квіток, а кримчани цього права позбавлені. Тому сьогодні наші студенти дискримінуються відносно інших.

— Чи маєте ви можливість відслід-

ковувати долю дітей, які цього року зможли ся зі скласти ЗНО?

— Їхню долю нам тепер вкрай тяжко відстежити, бо вони закріплені за різними школами на материкову, а ці навчальні заклади не дають для статистики МОН інформацію про їхню кількість, звідки вони, з якими проблемами стикнулися і до якого вишу подали документи. Тому ці діти губляться у морі абитуриєнтів. На мою думку, це — один з маніпулятивних прийомів для того, аби нівелювати проблему Криму і стерти її з освітнього поля України.

— Чи існують складнощі цього року з переведенням студентів з кримських вишів до материкових?

— Так, проблеми є і їх так само ніхто не поспішає вирішувати. Цього року наші студенти вже не мають можливості перевестися тим чином, як це було минулого. Вони можуть перевестися лише з втраченою одного року навчання, і це, незважаючи на те, що окупантівна влада у перехідний період або взагалі не змінювала навчальні плани у кримських вишах, або ж змінила несуттєво. Тому дітям потрібно було дати можливість досконалізувати різницю і навчатися без втрати року.

— Чи маєте ви зв'язок з сьогодні зі студентами, викладачами, які залишилися в Криму? Яким вони бачать своє майбутнє з кримськими дипломами російського зразка?

— Кримські студенти, як і все кримське суспільство, діляться на тих, хто думає, і тих, хто живе в комфортному для них середовищі, і їм, власне, немає різниці, які вони отримають диплом. Перши, які прагнуть зробити кар'єру, залишаються на тим, який диплом вони отримають. Адже хочуть отримати дипломи, які будуть визнаватися у світі, тому не хочучи залишатися з кримським дипломом, і таких студентів досить багато. Вони вирішують цю проблему двома способами — або отримують український диплом, або російський, тобто не на окупованій території. Багато хто з них після отримання диплома бакалавра переїжджає до Краснодарського краю, аби закінчити магістратуру й отримати диплом, який не обтяжений санкціями. Тому перед нашою державою стоїть питання: ми цих мислячих дітей забираємо собі чи віддаватимемо Росії?

— Є звісно, діти, які говорять про те, що вони будуть прагнути отримати виключно український диплом. І, напевно, вони пододають транспортну блокаду і взагалі всі перепони, які свідомо чи несвідомо створюються нашою владою.

— Яких месиджів в освітній сфері чекає від нас Крим?

— Я нещодавно спілкувалася з колегою, яка працює в одній з кримських шкіл. Під час розмови поцікавила, чи буде затребуваним українське дистанційне навчання на півострові, а також українські атестати та дипломи. Її відповідь мене приголомшила: «Якщо ви зможете створити умови для здобуття української освіти та отримання документів, які підтверджують це, — то ви подолаєте Росію в Криму».

Олександра НЕЗВАННА

<http://voicecrimea.com.ua>

ТИМ ЧАСОМ... МІНІСТЕРСТВО

НЕЯКІСНОЇ ОСВІТИ

Міністерство освіти Укра

Освіта – це та сфера кримського життя, яка стала називати значних змін одразу після анексії. Співробітники Українського незалежного центру політичних досліджень та інформаційно-дослідного центру «Інтеграція та розвиток» нещодавно оприлюднили результат моніторингу кримської освіти і з'ясували, які саме зміни відбулися за останній рік. Автори цього дослідження Юлія Тищенко та Олег Смирнов в інтер'ю для «Крим.Реалії» розповіли, скільки кримських учнів наразі вивчає українську і кримськотатарську мову, що трапилося з учителями цих предметів, і як Росія приєлює кримським учням державну ідеологію.

– Розкажіть про ваше дослідження. Коли воно проводилося, і чому ви вирішили взятыся за цей моніторинг?

Юлія Тищенко: Ідея проекту виникла практично одразу після процесів, пов'язаних з анексією. Ми побачили, що, незважаючи на те, що освіта – дуже інергетична сфера, в Криму зміни в ній стали відбуватися дуже швидко.

Ми робили моніторинг з перших літніх місяців до кінця року. Ми змогли зібрати статистику, якої в той момент не було в публічному просторі. Ми змогли відстежити процеси в Криму, які відбуваються в освіті. Зокрема, сфокусували увагу на викладанні рідними мовами, на те, що відбувається з вчителями, підручниками, зі зміною програм. І закінчили до кінця року.

Олег Смирнов: Незважаючи на те, що сфера освіти вважається консервативною, «стара-нова» влада Криму бачила в сфері освіти певну загрозу. Тому що учні – це те підконтрольне, яке виросло в українських реаліях. Я пам'ятаю своє спілкування зі студентами в університеті, коли я там викладав. У переважній більшості молоді люди називали своїми іменами те, що відбувається. Вони говорили, що не уявляють, як можна народитися, жити, виховуватися в одній країні, і раптом одним махом стати громадянами іншої країни.

Я думаю, що всі зусилля були спрямовані на цю сферу, щоб максимально поправити з молодим поколінням, щоб була можливість спиратися не тільки на пенсіонерів, але і спробувати досить швидко ідеологічно придушити шкільну освіту через різні форми роботи. Це робилося таким чином, щоб знайти або зростити аудиторію для підтримки.

Ми почали відстежувати ситуацію з найперших днів. З часом ці спостереження переросли в систему роботу. Але спочатку ми спостерігали за окремими випадками, коли до вчителів української мови в школах почали ставитися по-хамськи, незважаючи на те, що хтось із них проправив у школі більше тридцяти років. І раптом увесь колектив ставав проти і виживав цих людей. Багато викладачів просто були змушені вийти. Хто не поїхав, того погнали на перенавчання на російську філологію. А якщо не хотів, йди.

Все літо ми спілкувалися з учителями історії та української мови, яких поставили в становище, коли треба перенавчатися і викладати все по-новому. Філологічний та історичний блоки взяли на себе весь удар різких змін.

– А які джерела ви використовували у моніторингу?

Ю.Т.: Це – люди, з якими ми спілкувалися, і відкриті джерела.

О.С.: Це – документи, які виставлені на сайті Міністерства освіти Російської Федерації, Міністерства освіти Криму. Навіть більше не міністерства, а КРІППО (Кримський Республіканський інститут післядипломної педагогічної освіти – прим. авт.), який веде всю методичну роботу.

– Які саме аспекти освіти в Криму вами вивчалися?

О.С.: Це – освіта українською мовою, вивчення української мови. Інший великий блок – кримськотатарська мова. Великий окремий блок – викладання гуманітарних дисциплін: історії та суспільствознавства. У них сама структура викладання відрізняється від української.

Вивчали виховну роботу, організовуючи яку, можна

різко скоротилася. Практично вона зведена до нульових показників.

О.С.: Викладання кримськотатарською та вивчення кримськотатарської мови залишилося приблизно на тому ж рівні. Воно не розширяється, тому що проводилась певна робота. Незважаючи на те, що в Конституції Криму, ухвалений після анексії, були заявлені три державні мови, ставлення до вивчення мов зовсім інше – можна сказати неконституційне. Влітку проводилась певна робота з батьками через вчителів і директорів шкіл, які просто відмовляли батьків писати заяви на вивчення рідної мови дитиною. Вони мотивували це тим, що жодних перспектив для дитини не буде в цьому суспільстві і це не потрібно.

Ю.Т.: Більшою мірою це

спостерігаємо.

– А що в підсумку сталося з учителями української мови? Одразу після анексії Міністерство освіти Криму оголосило, що забезпечить їхню перевальну кваліфікацію. Сталося це в результаті?

Ю.Т.: Ця перевальну кваліфікація відбувалася. Вчителів перевели в основному на викладання російської мови і літератури. По-моєму, таких вчителів було близько трьохсот у Криму. Зараз дуже складно сказати точно, скільки людей залишилися викладати інші предмети, а скільки пішли.

Але зафіксовані випадки, коли дуже знакові вчителі покинули територію Криму. В основному це викладачі української мови.

О.С.: Важко говорити про якусь статистику. Вони по-

но, можуть виникати. Дійсно, на 180 градусів змінилося те, що їм говорили до цього.

О.С.: Вивчення рідного краю Криму звелося до вивчення подій березня 2014 року. І це все, що є з історії Криму. І підкresлюється, що це завжди була територія Росії, і зараз відбулося якесь логічне завершення.

Ю.Т.: У позакласній освіті додалася велика кількість російських тем, зокрема, екстремізм, тероризм, військовий дискурс. До цього діти з цим не стикалися: ні на власні очі, ні у викладанні. В Україні цього дискурсу не було. Як на це реагуватимуть діти, що вони будуть відчувати і як інтерпретувати події, сказати складно. Якщо помножити подібного типу уроки на ту пропаганду, яка сьо-

освіти і науки України повідомило про те, що не визнає видані в Криму атестати про закінчення школи російського зразка. Для отримання українського шкільного диплома кримським випускникам тепер потрібно додатково складати іспити екстерном. У зв'язку з цим вступити до українських вишів ім стало досить складно. Як ви оцінюєте систему вступу, запропоновану кримчанам українським міністерством?

Ю.Т.: Відносно кримських випускників має бути ухвалене політичне рішення. Поки, дійсно, існує ситуація, яка не сприяє вступу кримчан до ВНЗ України. Помоему, тільки 12 тисяч осіб зможуть скористатися можливістю вступу.

І сама процедура складна, і ситуація транспортної блокади теж оптимізму не додає, а, скоріше, навпаки. Складно собі уявити шістнадцятьрічну дитину, яка кілька разів виїжджає, проходячи всі ці кордони. Це – і страшно, і дорого.

Міністерство освіти України ввело дистанційне навчання. Але навчальні заклади, які надають таку послугу, не розраховані на ту кількість людей, яка стала звертатися за здобуттям дистанційної освіти.

Цього року, швидше за все, ми не побачимо навіть тієї кількості абитурієнтів з Криму, яка була в минулому.

О.С.: У нинішній ситуації, це – справа кожної сім'ї, кожної дитини і кожного батька – вирішити для себе і скористатися тими можливостями, які є. Я знаю велику кількість сімей, які відправили своїх дітей в інші міста України, щоб вони могли отримати український атестат і тут же вступати. Звичайно, це важке рішення для дитини, але такі випадки є. Є сім'ї, які можуть скористатися з запропонованою процедурою. А хтось не зможе вийти навіть з фінансових причин. Сьогодні з'їздити туди-назад – це дві тисячі гривень.

– Кримська шкільна освіта інтегрувалася в російську систему? Чи цей процес ще завершений?

Ю.Т.: Візуально це сталося. Певна кількість рішень ухвалюється, проводяться спеціальні заходи, перенавчання вчителів, заміна підручників. До речі, всі українські підручники вилучені зі шкіл. За різними легендами, частина з них вийшла на Донбас, частина десь захована.

О.С.: Був навіть наказ міністерства про передачу підручників до Луганська.

Ю.Т.: До речі, в Луганськ приходять і російські підручники. Є свідчення того, що якщо у вчителя знайдуть український підручник, у нього можуть виникнути проблеми.

О.С.: Це було до початку навчального року, а до сьогоднішнього дня вже, напевно, не залишилося жодних українських підручників. Всі зрозуміли, що це небезпечно.

Ю.Т.: Тобто візуально це перевлаштування відбулося.

О.С.: Алі живемо в глобальному світі, і якщо територію повністю не відрізати від комунікацій, то люди будуть бачити, що відбувається. Наскільки я знаю систему освіти України, останніми роками багато робилося для розвитку критичного мислення. І сподіваємося, що ці навички у кримських учнів залишаться...

Іван ПУЛЛОВ

ОСВІТА ПО-КРИМСЬКИ: У ШКОЛАХ ВИХОВУЮТЬ ЛОЯЛЬНЕ ПУТИНУ ПОКОЛІННЯ

стосувалося української мови.

О.С.: Але й кримськотатарської теж. Був певний підйом у людей, і очікувалося, що буде більше заяви, і це буде впливати. Здавалося, що осікли мова визнана державною, то можна буде розширити мережу освітніх установ. Цифри говорять, що все залишилося на тому ж рівні в плані кількості дітей і шкіл, які вивчають кримськотатарську мову. Але є певні обмеження. Припустимо, у старших класах освіта рідною мовою вестися не може. Це – загальноросійська практика.

А якщо говорити про українську мову, тут дуже різкі зміни! Тому що сьогодні фактично залишилася тільки одна школа в Ялті. Освіту там здобувають 1900 дітей, і дуже мала кількість класів або груп дітей, які вивчають українську мову.

– А у вас є більш докладні статистичні відомості, що стосуються вивчення української мови в кримськотатарських школах?

Ю.Т.: Так, є. У вересні 2014 року було 4 з 7 шкіл, в яких навчання велося українською мовою. За інформацією на січень 2015 року, залишилась тільки одна така школа в Ялті. Освіту там здобувають 1900 учнів. Це – приблизно один відсоток від загальності учнів Криму.

Ці відомості було складно знайти в публічному просторі. Вся статистика – це терра інкогніта. Усього в Криму зараз навчається 184 тисячі дітей. З них кримськотатарською навчаються 4895, 1990 – українською, і близько 17 тисяч дітей навчаються російською.

У Криму і без того була достатньо русифікована освіта, а зараз із того, що було, не залишилося. Були різні паралелі з навчанням українською, але тепер ми цього не

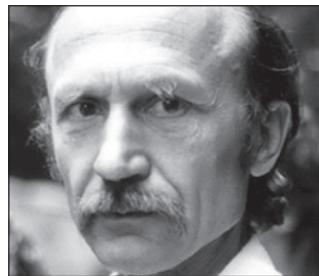
їхали в різні регіони України. Я знаю таких, які просто залишилися без роботи. Вони не змогли ні працевлаштувати раціональні речі від ірраціональних. Система освіти на це значною мірою спрямована.

Ю.Т.: З викладанням історії та географії були курси перенавчання. Адже українські та російські програми з викладання історичних періодів дуже сильно відрізняються.

О.С.: Перенавчання проводилося з усіх предметів, тому що відмінності в програмах є. Крім того, окремою темою є те, як сьогодні розподіляється навантаження на вчителів. Вони всі кажуть, що від їхнього навантаження залежить оплата їхньої праці. Сьогодні є базова ставка, вона мінімальна, і на неї взагалі проходити неможливо. Все інше заробляється різними видами робіт, які додатково оплачуються. Це – розробка уроків, позакласні, позашкільна робота. Це – будь-яка участя у вебінарах тощо. Вчителі кажуть, що в підсумку навантаження зросло в рази.

– Ви сказали, що для російської влади було принципово реформувати освіту, щоб виховати лояльну до себе молодь. А наскільки активно в кримських школах зараз насаджується нова ідеологія?

Ю.Т.: Значно насаджується. При

У Дніпропетровську, в музеї «Літературне Придніпров'я», відкрилась міні-виставка, присвячена поету-дисиденту Іванові Сокульському, якому 13 липня виповнилося б 75 років від дня народження. За словами співробітників музею, її назвою стали рядки Василя Стуса — «Нам шлях прослався вгору...». На міні-виставці експонується творчий доробок Івана Сокульського, який віддзеркалів його поетичну творчість.

Як зазначають літературознавці, Іван Сокульський (1940-1992) був одним із зачинателів демократичного руху на Дніпропетровщині.

«Навіть стислий перелік його біографічних відомостей (повоенне дитинство на степовому хуторі Синельниковського району, навчання у Львівському і Дніпропетровському університетах, переване виключенням за неблагонадійність, активна громадська і правозахисна діяльність) свідчить про ранню світоглядну визначеність, послідовність поглядів, відсутність відомого їхнього передбовдання, вірність внутрішній правді. А літературна праця, якої не змогли припинити навіть багаторічні репресії — 13,5 років тюрем, карцерів та таборів, говорить про цілеспрямоване поєднання життя і творчості», — зазначають у музеї.

У кінці 1980-х років, уже після свого другого ув'язнення, Іван Сокульський повернувся до Дніпропетровська і став засновником і головним редактором громадсько-політичного і літературно-мистецького альманаху «Пороги», де, зокрема, активно друкувались твори Василя Стуса та матеріали про нього. Був співзасновником дніпропетровських обласних організацій Товариства української мови імені Шевченка та «Меморіалу». Помер 1992 року, похований у Дніпропетровську.

Президент України Віктор Ющенко нагородив посмертно Сокульського орденом Свободи. Відзнака була присвоєна через 18 років після його смерті.

www.radiosvoboda.org

ВШАНУВАЛИ ПОЕТА-ДИСІДЕНТА ІВАНА СОКУЛЬСЬКОГО

Іван Сокульський народився на Дніпропетровщині, наявався у Львівському університеті, активно працював у опозиційних до радянського режиму громадських та творчих об'єднаннях у цих двох регіонах. У 1966 р. «за написання націоналістичних віршів» виключений з комсомолу і відрахований з університету. У 1968 р. виступив одним з авторів «Листа творчої молоді Дніпропетровська», в якому висловлювався протест проти політики русифікації в Україні, пе-реслідування національної інтелігенції, плюндування пам'яток культури, цуквання роману О. Гончара «Собор». Навесні 1969 р. «Лист» передала радіостанція «Свобода», опублікували зарубіжні засоби масової інформації.

1970 року був засуджений за статтею «антирадянська агітація і пропаганда» до 4,5 років таборів суворого режиму. Покарання він відбував у Мордовії з кінця 1971-го — у Володимирській в'язниці, згодом — у таборах Пермської області. Звільнений 14.12.1973 р. Мешкав у Дніпропетровську, займався опозиційною діяльністю, впорядкував самвидавну поетичну збірку. У жовтні 1979 р. вступив у правозахисну організацію — Українську гельсінську групу. У квітні 1980 р. був знову заарештований, рішенням суду визнаний особливо небезпечним рецидивістом і засуджений у січні 1981-го до 10 років позбавлення волі та 5 років заслання. Покарання відбував у Чистопольській в'язниці (тепер Татарстан, РФ). За 9 днів до закінчення тюремного терміну 03.04.1985 р. вчергове заарештований і засуджений

Чистопольським міськсудом до трох років таборів за «хуліганство». У жовтні 1985-го переведений на дільницю особливо суворого режиму Кучинського концтабору ВС-389/36-1 Пермської області. Найчастіше з усіх політ'язнів «за порушення режиму» утримувався у штрафному ізоляторі (ШІЗО), у 1987 році переведений до одиночної камери. Звільнений з ув'язнення у серпні 1988-го.

Після повернення до Дніпропетровська працював в Українській гельсінській спілці, був одним із засновників обласних організацій Товариства української мови ім. Т. Шевченка, Народного руху України, «Меморіалу». Очолював обласну організацію Української республіканської партії. З 1989 р. редактував і видавав журнал «Пороги». Активно підтримував відродження Української автокефальної православної церкви. 20.05.1991 року був жорстоко побитий під час пікетування з вимогами незалежності України в Дніпропетровську, що прискорило його смерть. Похований у Дніпропетровську.

У 1960-х роках публікував вірші в альманасі «Вітрила», журнали «Прапор» та переклади з білоруської у журналі «Вітчизна». У 1971-му видавництво «Молодь» планувало видати збірку поезій Сокульського, але її зняли з виробництва у звязку з арештом автора. Пізніше твори поета публікувалися лише за кордоном. В Україні перша збірка поезій «Владар каменю» вийшла друком лише після смерті поета — у 1993-му в Києві. У липні 1995 р. Іван Сокульський прийнятий до Спілки письменників України (посмертно).

Архівні фото Івана Сокульського

У КІЄВІ ВИДАЛИ ОПОВІДАННЯ ОЛЕГА СЕНЦОВА

У Києві презентували першу книгу ув'язненої в РФ українського режисера Олега Сенцова «Рассказы».

Як передає кореспондент УНІАН, на пресконференції кінопродюсер Анна Паленчук висловила жалі з приводу того, що презентація книги відбувається за відсутності автора.

«Взимку його сестра, котра живе у Москві, надіслала його оповідання і сказала, що для Олега дуже важливо, аби їх опублікували. Всі ми знаємо, що Сенцов — талановитий режисер, але мало хто з нас знат про те, що він є письменник. Коли я їх прочитала, я усвідомила, що це — література, з якою повинні ознайомитись в Україні. Тепер ця можливість є в кожного з нас», — сказала А. Паленчук. За її словами, оповідання були написані російською мовою задовго до його ув'язнення.

У свою чергу, директор видавництва «Laurus» Поліна Лаврова півдомила, що коли отримала пропозицію видати оповідання Сенцова, в неї були деякі сумніви, чи варто братись за цю справу. «Коли до нас звернулись з пропозицією видати книгу Олега, у мене були деякі сумніви, бо ми знаємо його як талановитого режисера. Проте, що він багато писав, майже ніхто не знат... Буває так, що ти видаєш книгу для хорошої людини, бо їй потрібно допомогти, хоча розуміш, що книга слабка, і це не дуже приемно. Та коли

надіслали його оповідання, всі сумніви відійшли, бо він показав себе як талановитий письменник зі своїм неповторним стилем», — розповіла П. Лаврова.

За її словами, окрім оповідань, до видавництва надіслано також п'есу і роман Сенцова для озайомлення. «Сподіваюсь, що коли він завершить роботу над романом, то презентація відбудеться вже з ним разом», — сказала П. Лаврова. Як йшлося під час презентації, наклад книги «Рассказы», яка містить 8 оповідань, — 2 тис. примірників, а її орієнтовна ціна — 50 грн.

Тим часом у Росії розглядається кримінальна справа щодо українського режисера Олега Сенцова розпочинута 21 липня цього року. Таке рішення ухвалив Північнокавказький окружний військовий суд у Ростові-на-Дону. Арешт Сенцова продовжили до 16 грудня 2015 року.

Сенцова звинувачують у належності до забороненого в Росії «Правого сектора» та планування терактів в окупованому Росією Криму. Також режисера намагаються змусити приняти російську громадянство.

Олег Сенцов не визнає звинувачень і насильницької зміни громадянства.

Солідарність із Олегом Сенцовим висловили кілька світових кінематографістів, а російський режисер Аскольд Курів продовжує знімати документальний фільм про ув'язненого. 17 хвилин робочого матеріалу зі стрічок нещодавно презентували на Днях українського кіно в Берліні.

Видання збірок оповідань, серед інших, підтримав режисер Олесь Санін. Він порівняв Олега Сенцова із Параджановим і наголосив, що саме російськомовний кримчанин став для українців уособленням незламності духу.

Російське законодавство створює перепони для допомоги ув'язненому режисеру, розповідає О. Санін. «За російським законодавством Олега Сенцова звинувачують у зберіганні зброй

ї терористичних актів. Ці статті передбачають, що будь-які кошти, які йому надходять, вважаються фінансуванням тероризму. Його сім'я, яка зараз перебуває у Криму, може отримувати допомогу особисто від Олега. Він також може вільно отримувати рояліті з власних творів та прибуток з прокату. Це, насправді, — два єдині способи, в яких він може сам собі допомогти. Будь-які благодійні збори вважаються нелегальним джерелом фінансування», — зазначив О. Санін.

Слово - зброя!

12

самого максимального терміну ув'язнення засудили в Україні майже всіх патротичного налаштованих осіб у 50-60-ті роки і раніше. Їх зігнали до дочиста. Але і цього органам КДБ виявилося мало.

Лист Сокульського на ім'я Горбачова — це не тільки розповідь про умови утримання в колоні особливого режиму. Це — також виклад поглядів і переконань людини, яку переслідують фактично з 1968 року.

Оригінал листа, опублікований у 1986 році у паризькій газеті «Русская мысль», написаний російською мовою.

«Як, імовірно, більшість людей, я пильно стежу за вашими миротворчими зусиллями. Як більшість, я, звісно, бажав би, щоб вони завершили успіхом. Але водночас я можу зрозуміти і тих, хто з недовірою ставиться до ваших мирних ініціатив, вбачаючи в них пропагандистські ракурси. Оскільки моїм нещастиям є перебувати у межах очікуваної вами держави, то, думаю, я маю право звернутися до вас зі своїми міркуваннями щодо цього...»

Причина недовіри до Радянського Союзу відома. Це — внутрішня політика, яку провадить уряд на чолі з вами. Адже ні для кого не є таємницею те, що саме внутрішня політика держави визначає її справжнє обличчя на міжнародній арені. Коли в Німеччині прийшли до влади націонал-соціалістичний уряд, який застосовував політичний терор усередині країни, по всій землі запахло війною. Адже це було викликано відсутністю миролюбності радянського уряду, якщо до своєї політичної опозиції, до інакомудства, до неофіційних партій і до переслідань ставиться точно так (якщо й не жорстокіше), як свого часу чинили в гітлерівській Німеччині...

Наприклад, мене та Григорія Приходька (дисидент, іще один фігурант справи про «антирадянську агітацію і пропаганду» 1981 року, у рамках якої засуджено і Сокульського, — ред.) засудили тільки за наші патротичні переконання, за цілковито нестачі фактів антирадянської діяльності. Саме так і до такого

моя рука, блаженна — й безоружна! — не треба сліз, слоза, вона — пекуча, не треба слів, бо слово може ранити. Пісні мої?

Вони ж такі болючі! Не співи то, а дзвін кайданний!

Пройдіте мимо, стищено і думно. Пройдіте вольно, ледь схиливши чоло...

Одну лиш мить свого сумного суму! Одну лиш тінь свого живого болю!

Далеко там, у сяйві днів предвічних, за грани її таїні —

у світі тому вишнім! душа моя листа до вас напише.

Забувши все миттєве-чоловіче, чи спогада, хоча би як колишнє — мою (схололу!) кров, мої (погаслі!) вічі? Lito, 1973

* * * Для кого — день? Кому ще буде вечір?

На марш, на гасла місіть все доба. Порожнеча..

Без глазу місто. Іде куди юрба?

Крізь бруд і дим, крізь регіт, стогн — куди це все від жаху тіка?..

Без мене Ти, я без дороги.

Без літа — сонце, без води — ріка.

1976

* * * Замало — бути!.. Ще треба статись.

Не досить — статись, ще треба вдатись.

І мало — вдатись, ще й — не піддатись!..

Замало — бути.

1977

* * * Я — темінь темна. Де мої очі? Ні дня, ні ночі! — тюрма тюремна. Я — темінь темна — від днів, від світла!.. Минають літа — пітьма

ОДА ІНШОДУМЦЯМ РОСІЇ

Іншодумців не любили будь-де і в усі часи. Росія та давню традицію цікавання людей творчих, зокрема письменників, поетів, які, за невеликим винятком придворних блудолозів, є априорі дисидентами, підняли до рангу державної політики. Аби переконатись у тому, досить навмання взяти будь-якого російського письменника, поета з активною громадянською позицією, починаючи з класиків, і, хоч би побіжно, переглянути його біографію. Олександр Пушкін, Михайло Лермонтов, Олександр Герцен; письменники радянського періоду — Есенін, Маяковський, Голіков, Пастернак, Синявський, Даніель, Стус, Войнович... Список можна продовжувати і продовжувати — він, насправді, величезний.

На жаль, загальносвітова тенденція до толерування іншодумства не торкнулася Росії анійменшим чином навіть у наш час. Так, як колись, за часів Івана Грозного, коли незрозумілі напів-грамотному цареві книжки просто спалювали, сьогоднішній російський сайт поезії Стихи.ru припинив доступ до своїх ресурсів російському поетові Олександру Бівшеву, повідомивши, що: «Надання послуг з публікації творів цього автора припинено». Причина — вірш на підтримку українських патріотів, які відстоюють свою землю від російської агресії. Щодо самого сайту, то це — його власна проблема, бо ж нормальні поети після тако-

го відвального жандармства стосовно колеги, безсумнівно, мали б його поглибити наступного дня, а ті, хто залишився, лише підкреслювали б його вбогість. Ale ж Стихи.ru — то лише один елемент організованої сьогоднішньою російською владою кампанії цікавання поета. Серед інших — створення нестерпної атмосфери в рідному місті, звільнення з роботи і, як апогей, недавній (13.07.2015) вирок суду, яким поета за один лише вірш «Патріотам України» засуджено до 300 годин примусових віправних робіт із забороною на два роки роботи за фахом (викладання в школі) та конфіскації інструмента скочення «злочину» — ноутбука (!).

Схоже, розгойдана гремілами брудна хвиля нетерпимості накриває Росію з головою... Звісно, сьогоднішнє російське суспільство зовсім не таке гомогенне, як того хотілось би кремлівським «собирателям земель». Безнадійно впорскувані вірус безумства отруїв далеко не всіх. Окрім багатьох відомих людей, таких, як Лія Ахеджакова, Наталія Фатєєва, Андрій Макаревич, Айдер Муждабаев, Віктор Шендерович, на-

справді, є сотні тисяч простих російських громадян, яким щонайменше не подобається насаджувані у країні психоз, які не сприймають мілітаристське брязкання зброяю, не хочуть повернення до «світлого» стalinського «раю», назад у СРСР, є тисячі тих, хто говорить про те, не ховаючись, хто, попри осатанілу антиукраїнську кампанію, виходить на демонстрації на підтримку Надії Савченко, Олега Сенцова та «кімських терористів», на підтримку України в розв'язанії проти неї Росією війни.

Жодна влада не є вічною, тим більше влада, яка вибудовується на олжі, нахабстві, агресії, людиноненависності і тому подібних скрепах, попираючи законні права інтереси всіх незгодних з її єдино правильним розумінням світу. I саме тому Росія має вже зараз задуматись над тим, як вона буде жити, коли перестане діяти поки що прогресуючий вірус безумства і розв'ється з-перед очей пелена шовіністичного психозу, задуматись, як вона загляне в очі безжалільно цькованим сьогодні Макаревичу, Фатєєві, Ахеджакові, як дивитиметься в очі жорстоко принижуваного поета Олександра Бівшева, адже на відміну від вождів і вождиків, з їхньою скороминукою харизмою, саме вони, насправді, уособлюють її честь і гідність.

Валентин БУТ

Крим

Александр БІВШЕВ

УКРАИНСКИМ ПАТРИОТАМ

«Неведомий спецназ» виник якийсь там. (Кремль ни гу-гу о «тайних пришлецах»). «Ні п'яді Криму підійміть чекістам!» — Звучить набатом в ранених сердцах. На всі підступності москальської банди Ответьте по-бандеровски, друзя: «Хай захлунуться кров'ю окупанти!» — Иначе с этой сворою нельзя.

...страна, где власть захватил коррумпированный преступный режим, где государство представляет собой воровскую пирамиду, где выборы превратились в фарс, где суды служат власти, а не закону, где есть политические заключенные, где государственное телевидение занимается проституцией, где шайка узурпаторов принимает безумные законы, возвращающие народ в средневековье — такая страна не может быть моей Россией.

Михаил Шишкин (писатель)
svoboda_naroda

The screenshot shows a list of names of individuals accused of terrorism or extremism, such as Nikolai Bulychev, Alexander Bulychev, Andrei Bykov, Alena Makarova, and Sergey Bystrytsia. Some names are highlighted with red boxes.

Зустрінте ворогів,
як предки ваші,
Чтоб не топтался здесь
чужой сапог.
Для них свинець
приготуйте кашу.
В нещадній битві
бережи вас Бог!
Ховати вам патрони іще рано,
Погрожує Росія
марш-кідком.
Хай дух живе
Шухевича Романа!
Хай стане вам Господь
проводником!

* * *

Вот они —
«белы и пушисты».
Орут: «Айда на Киев, раты!»
Хотят российские фашисты
Тебя на ключья разодрать.
Звериным клацают оскалом.
Их изнутри скирает злость.
Кровавым этим всем
шакалам
«Твій вільний дух»,
как в горле кость.
Ты «незалежність» богата.
Твои все помыслы чисты.
Объятия «Большого Брата»
С достоинством отвергла ты.
Твоя им ненавистна мова.
Работай ты не далась Кремлю.
Ты снова защищать готова
Свободы путь и честь свою.
Будь непреклонна и единна,
Героев нации люби.
Мужайся, рідна Україно!
Хай допоможе Бог тобі!

Валентин Гафт

Стыдно за тех актеров России, что поддержали своими подписями войну с Украиной. Их позор никогда не будет смыт.

Когда (в России) выходят несколько тысяч человек, их очень легко скрутить и так наказать, что страх скует все население. Я смотрю на то, что происходит на Украине, когда в Киеве вышел миллион, и чувствую огромное уважение к украинскому народу. Я им черной завистью завидую.

Они не хотят удавку на шее, им не нужен старший брат. Украинцы дали нам урок гражданской активности и бесстрашия.

Лия Ахеджакова

Валентина МАТВІЕНКО: УКРАЇНКА, ЯКА ЗМІЩЮЄ АНЕКСІЮ КРИМУ

Ще перед поїздкою до Криму Валентина Матвієнко повідомила, що її «давно кличуть до Севастополя». І ось після зустрічей у Сімферополі вона — в «місті російської слави». Не мудруючи лукаво, спікер Ради Федерації повторила те саме, що говорила в Сімферополі: її цікавить, що треба «добудувати» у федеральному законодавстві, щоб Севастополь швидше інтегрувався в Росію.

Втім, про законодавство в Севастополі розмов було найменше. Провізор за фахом, Валентина Матвієнко, не заглиблюючись у деталі, обмежилася заявами, аналогічними тим, які були зроблені і в Сімферополі: загалом — за півтора року «безпредентний обсяг юридичної, правової, реєстраційної роботи, аналізу та ревізії раніше ухвалених рішень». А потім і до частковостей: «Важливо, що в Севастополі 12 підприємств із 22 (найбільших) сьогодні завантажені вже від 70 до 100%, «держава зацікавлена в розвитку рибодобувної галузі регіону», «питання водопостачання та енергозабезпечення є сьогодні пріоритетними для розвитку Севастополя», «при будівництві нових ТЕС слід використовувати тільки вітчизняні агрегатори», «туристичний сезон цього року перебігає успішно, в Криму та Севастополі є можливості для відпочинку людей із різним рівнем припутку», і «потрібно зупинити цю хаотичну, безглузд, незаконну забудову, коли зневажаються історичні місця Севастополя та природні заповідники», — ці приємні вуху будь-якого севастополяча, а насамперед — начальства, сенченій вже рознесли всі інформагентства, що висвітлюють поїздку спікера Ради Федерації.

Потім Валентина Іванівна відвідала панораму «Оборона Севастополя 1854-1855 рр.». І її, «почесного громадянина Севастополя», супроводжували головні посадовці міста. Вона також сказала, що хотіла би провести в Криму частину відпустки, але де і скільки буде відпочивати голова законодавчої гілки влади Росії — залишилося секретом.

Банальність висловлених «рекомендацій», відсутність важливих нарад і нових рішень, заподядливі вирази обличі господарів і підкреслена ввічливість протокольного прийому говорили про те, що приїзд Матвієнко — це всього лише візит ввічливості важливої дами дорогою на курорт. Валентина Іванівна заїхала до господарів привітатися, а заразом запитати «про здоров'я», тобто про те, що вони думають з того чи іншого питання, і заодно подякувати і сказати, що вони — великі молодці, що відняли Крим у її батьківщини, і що інтеграція дійшла ось до такої міри, що і вона може приїхати сюди позасмагати, а то поки Крим належав її рідній Україні, їздити сюди було не з руки, адже недарма ж її прозвали «зрадницею із Шепетівки» і приготували «стовп ганьби».

Шоб не пускати настрій, ввічливі господарі не стали питати поважну даму, яка приїхала на власну дачу, про багато речей, про які б варто було запитати голову Ради Федерації. Наприклад, вона ініціювала ухвалення рішення про скасування передачі Криму Україні, але чому цього не сталося?

Або ще. Валентина Матвієнко виступила ініціатором створення в Криму Силіконової долини, чим скористався і Севастополь, але ідея померла, не проживши й кількох місяців. Йі не школа?

Чи приїде коли-небудь

Валентина Матвієнко в Україну?

Природно, ніхто не наважився запитати

гостю, чи не збирається вона з'їздити, поки у відпустці, до України? Може, до Шепетівки, де народилась, або до Черкас, де навчалася? Чи не хоче вона поговорити з місцевими жителями, однокласниками чи однокурсниками з медуцилла або просто зі своїми співвітчизниками?

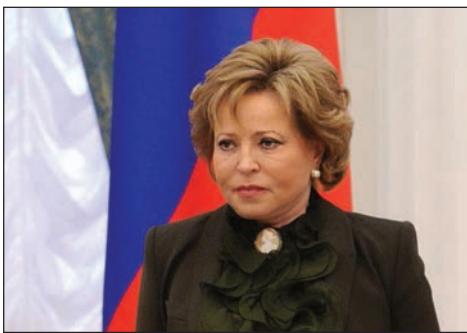
Все-таки до Володимира Путіна, росіянину за національністю, який захопив Крим у перебігу спеціальної військової операції і після якої вініз законопроект про анексію Криму, — одні запитання. А до неї, українки, яка ухвалила це рішення про незаконне відторгнення шматка території від її батьківщини, — зовсім інші. До росіянина Володимира Путіна, який просив дозволу ввести війська до її батьківщини, тобто її благословення на війну, — одні запитання, а до неї, українки і вихованки України, яка дозволила йому сіяти смерть там, де вона росла і вчилася, — зовсім інші. Що вона відчувала в той момент? Що вона думала тоді? Чи не було в неї прагнення «добудувати» законодавство Росії, яка вічно воює, так, щоб ніхто ніколи нікого не вбивав?

Чи пам'ятала Валентина Матвієнко прізвища росіян, які протестували проти війни в Афганістані або проти введення військ до Чехословаччини 1968 року? Чи бачила вона протести петербуржців проти війни Путіна в Україні?

Чи про губернаторство у Петербурзі в екс-українки залишилися не зовсім втішні спогади? Все почалось із неприємностей, як писало «Право.Ru», «юристи документально довели, що обрання Матвієнко на муніципальних виборах Санкт-Петербурга нелегітимне, а щодо організаторів виборів має бути порушена кримінальна справа». Можливо, з цього моменту у Валентини Іванівні цілком специфічне ставлення до закону, і вона вважає, що якщо потрібно, то закон можна порушити. У цьому вона запевняла кримчан, виправдовуючи Аксёнова, який захищає міністрів, викритих у порушенні законів.

Може, вже тоді відпрацювались механізми «партнерства з судами», в результаті яких вибори і відбулись. Із обранням до Ради Федерації аналогічна ситуація. Факт про неї отрапив навіть до статті у «Вікіпедії». 27 липня 2011 року Матвієнко подала заявку на участь у довиборах до муніципалітету МО «Петровський» і МО «Красненська Річка» міста Санкт-Петербурга, набравши відповідно 95,61% і 97,29% голосів виборців. Організація виборів і високі результати на них Матвієнко викликали критику з боку опозиції. Це дуже нагадало радянські часи. Результат майже як на «референдумі» в Криму, мабуть, працювали ті ж механізми, адже ставлення до права і до закону в голові Ради Федерації і у лідерів російського Криму, як виявилось, однакове.

Втім, тепер стає логічно зрозумілим, чому Людмила Нарусова, вдова Анатолія Собчака і колишній сенатор Ради Федерації, не приїхала до Валентини Матвієнко отримувати грамоту, і сказала: «Огіда — це, напевно,

слово, яке найбільше відображає мій стан... я різко виступила проти того, у що перетворюється Рада Федерації, штампуючи репресивні антиконституційні закони. Я хотіла зайти раз переконатися у ступені людського, морального падіння моїх товаришів, колег...». Закон про приєдання Криму — саме з цієї категорії, і він став можливим завдяки не так авантюристу Путіна, скільки угодовству та непрофесіоналізму Валентини Матвієнко, вважає багато пітерців.

Чи не було в неї хоча би хвилинного бажання поїхати в Кремль і сказати Путіну, що погано вбивати українців? І що ця війна принесе багато незліченних бід не лише в українські, а й у російські родини? І чи не хоче її единий син, 40-річний Сергій Матвієнко, власник ЗАТ «Імперія» (див. «Валентина Матвієнко та її син»), які зараз оцінюють у мільярд доларів, і банку «Санкт-Петербург», повоювати на цій війні, все одно — хоч за велику або ж можна і за малу батьківщину своєї матері? Якщо вже вона благословила цю війну своїм підписом.

Чи шкода його, адже в нього вкладені підсумки 8-річного правління в Північній Пальмірі, за яке Сергій перетворився в рекетира (матері довелося, повернувшись із Мальти, де вона служила послом, визволити його з-за грат, куди він потрапив за грабіж і здирство) в доларового мільярдера.

Чи хотілося, щоб був «Кримнаш», адже екс-градоначальник Санкт-Петербурга ще не забула, як за її головування збудованій в Ялті на кошти бюджету Санкт-Петербурга за 100 мільйонів долларів санаторій «Санкт-Петербург» (нині має дивну назву «Маєток графа Устинова») був проданий усього за 9 мільйонів доларів зареєстрований на Британських Віргінських островах офшорній компанії Besant Limited. А згодом виявiloся, як відкрила «Фонтанка.Ru», що за цією компанією ховається представник Смольнинської адміністрації, очолюваною тоді Валентиною Матвієнко. Сьогодні день відпочинку в «Графі Устинові» коштує кілька сотень доларів. І, до речі, можливо, саме в ньому проведе частину відпустки екс-градоначальника, а тепер уже спікера Ради Федерації?

Серед численних нагород Валентини Матвієнко є й український Орден княгині Ольги III ступеня, яким її нагородили 2002 року — «за вагомий особистий внесок у розвиток українсько-російського співробітництва, активну участь у забезпеченні проведення Року України в Російській Федерації». Ніхто не наважився також запитати, що саме вона вважає більш «вагомим особистим внеском» — дозвіл на введення військ в Україну чи заяву про те, що Росія ніколи не поверне Крим Україні?

І як не дивно, але саме українка Валентина Матвієнко сьогодні в Криму все робить для того, щоб закріпіти цю анексію.

Костянтин СИМОНЕНКО,

політичний оглядач

<http://ua.krymr.com>

«ХОЧ, ЗДАЄТЬСЯ, НЕ В КАЙДАНАХ, А ВСЕ Ж НЕ НА ВОЛІ...»

Відомий радянський та російський актор театру та кіно, режисер, художній керівник та директор МХТ ім. А. П. Чехова Олег Табаков не відмінно виправдався за свої слова про «вбогих українців» та їхній низький інтелектуальний рівень.

Табаков переконує, що його слова — коментар стосовно складеного в Україні «чорного списку» російських артистів, які підтримують російську агресію на Донеччині, — «вирвані з контексту», і за це мають відповідати «шкідники». «Щоб так розуміти мене, треба мати мізки, вивернуті навиворіт. У мене чотири крові: російська, мордовська, україн-

ська та польська. Чи могла вимовити те, що ви озвучили, людина, що має ці чотири крові? — сказав він та додав, що коментарі зайві. — Коментарі робляться або для недоношених, або для повних дурнів». Також він зауважив для чогось, що життя живе «набіло».

На слова про українських письменників, яких Табаков назавав «другим гатунком» та такими, які завжди стояли на другому-третьому місці після росіян, він одразу обурився та навіть пригрозив судом журналістам: «Якщо ви зауважите з контексту, треба їх карати».

Коли ж журналісти напряму зацитували фразу Табакова, запис якої є у вільному доступі, він наголосив, що це — маячня та навіть чомусь для переконливості почав співати. «Це треба достатньою кількістю злоби і інтриганства володіти, мені якось навіть ніякого це все... Ше раз я вам скажу: маєтесь мого дідуся був у межах Одеської губернії, — куди виселив государ-імператор. Те, що ви говорите, хм... Ось, для того, щоб ви щось зрозуміли: Ой не світи, місячен'ку, не світи нікому! (співає). Якщо ви відізнали пісню — все те, що ви сказали, — це таки блудливі нісенітниці. А ось те, що ви не знаєте: За Сибіром сонце сходить, хлопці, не зівайте!

Окрім цього, він навіть зауважив, що в нього Україна в серці: «А якщо Україна в

серці, то, вириваючи її звідти, ти вириваєш і серце! Я Україну, матінку-неньку рідну, — люблю! Матір треба любити, інше — від лукавого».

* * *

Подаемо нижче «в оригіналі» деякі висловлювання Табакова про українців, які 8 липня телеканалом «РЕН» опублікували на своєму сайті:

«Они и так не очень просветленные. Это как бабушка иногда говорила: «Да плюнь ты на них, это же тэмни та нэграмотни люди». Беда в том, что люди нормальные будут страдать от того, что нормальная информация к ним никак не попадает... Я жалю их. Они в каком-то смысле убогие. Скажу крамольную мысль. Во все времена, их лучшие времена их самые яркие представители интеллигенции были где-то на вторых и третьих позициях после русских. Мне неловко за них...»

І українцям «неловко» і шкода, що ту ж пісню про Кармалюка пан Табаков і не доспівав, і, напевне, не зрозумів:

За Сибіром сонце сходить, хлопці, не зівайте! Ви на мене, Кармалюка, всю надію маїте! Повернуся я з Сибіру, та не маю долі, Хоч, здається, не в кайданах, а все ж не на волі...»

Може, досить уже з українців ваших сибірів, «зелених чоловічків», «Градів», «заблукалих» ГРУшників, «великомосковської» пихи і шовінізму, що терзають нашу Вітчизну?

У РОСІЇ СПІВПРАЦЮ З ФСБ БУДУТЬ ЗАРАХОВУВАТИ ДО ТРУДОВОГО СТАЖУ

У Росії ухвалили закон, згідно з яким таємне співробітництво зі спецслужбами буде зараховуватися громадянам до трудового стажу.

Документ уже опублікований в «Російській газеті». Видання уточнює, що стаж зараховуватиметься інформаторам, які офіційно уклали зі спецслужбами секретний договір про співпрацю, але залишилися поза штатом, передає Російська служба Бі-Бі-Сі.

Новий закон дозволить інформаторам спецслужб претендувати на пенсію, оскільки весь термін спі

АККЕРМАНСЬКА ФОРТЕЦЯ ВІДКРИЛА СЕЗОН ЛІЦАРСЬКИМ ТУРНІРОМ

Одним із найпривабливіших туристичних об'єктів України по праву вважається древня Аккерманська фортеця у місті Білгород-Дністровський на Одещині. Вона була споруджена на залишках дрівно-грецького міста Тира. На сьогодні це — найбільша фортеця нашої країни.

У минулі вихідні, 11 та 12 липня, на її території відбувся лицарський турнір «Меч Монкастро». До речі, Мон Кастро (Mon Castro) — одна із численних назв міста Білгород-Дністровський, якому вже виповнилося дві з половиною тисячі років. Сама ж фортеця є історико-архітектурною пам'яткою XIII-XV століть.

Саме видовищним лицарським турніром «Меч Монкастро» і відкрила фортеця цьогорічний туристичний сезон. На це ристалище вийшли бйці України та Молдови. Турнір відбувається в рамках чемпіонату України з історичного фехтування. Тут у відчайдушних поєдинках і масштабних масових боях сходяться десятки лицарів у мальовничих середньовічних латах. Історичне фехтування являє собою повноконтактний вид єдиноборств, в якому спортсмени використовують сталеві захисні обладнання і незагострені моделі зброї, аналогічні середньовічним прототипам.

Поєдинки лицарів пройшли у номінаціях «П'ять на п'ять», «Меч-щит», «Полупорний меч», а також «Баклер-меч». Сотні глядачів мали змогу відчути подих епохи Середньовіччя, спостерігаючи за цим захоплюючим видовищем. Серія турнірів «Меч Монкастро» триватиме у Білгороді-Дністровському аж до осені.

Водночас розпочалися справжні бої і за володіння Аккерманською фортецею між мерією Білгорода-Дністровського та Одеською облрадою. Міський голова Ігор Нановський має намір подати позов до суду на облраду, вимагаючи скасувати рішення про створення у 2011 році регіонального комунального підприємства «Фортеця». На його думку, КП стало ширмою для фактичної приватизації пам'яток архітектури національного значення. А краєзнавці й історики вважають, що ініційовані ним роботи призводять до руйнування і знищення фортеці.

Білгороддністровців підтримує і нещодавно створена в Одесі «Опікунська рада Аккерманської фортеці», яка вимагає прозорості фінансової діяльності КП «Фортеця», систематизації її наукової роботи, а також обрання керівника на конкурсній основі. Активісти ради вважають, що фортеця є однією із найвидатніших пам'яток фортифікаційної архітектури України, тож необхідно подбати про масове зачленення до неї туристичних потоків.

Сергій ГОРИЦВІТ

СВЯТКОВИЙ СПЛАВ

Медики Червонограда — шахтарського міста на Львівщині — по-особливому відзначили День Конституції, присвятивши йому сплав на байдарках річками Рата і Західний Буг.

Зорганізував цікаву акцію знаний лікар-окулист і громадський діяч Ігор Ковтун. Пан Ігор перебував у відпустці, але обивательське сидіння на лавці не для нього. Активний мандрівник заохочує до подорожей друзів та колег, дивуючи їх розмаїтими бувальщинами та історичними довідками про рідний край.

Сплав галицькими мальовничими ріками видався дуже захоплюючим. Байдарочники за день пройшли майже

30 км, посвятивши себе природі. Звичайно, не поспішали, мильвалися краєвидами, купалися і відпочивали на березі. Перша половина мандрівки пройшла під розкішним літнім сонечком, а друга — під срібними краплями густого теплого дощу.

Маршрут проліг від Великих Мостів до Червонограда, де Рата і Буг течуть через поля і села Сокальщини. Ігор Ковтун з віячинство і захопленням говорить про свою команду: «Всі — молодці! Дружно і злагоджено пройшли всю воду. Ігор Федячко, Зоряна та Ярослав Сtronьцькі, Андрій Барна і Леся Кухта. Це — мої колеги-медики. Були з нами і вчитель

Алла Гут та туристка Олена Войтович. Всіх нас об'єднує активний спосіб життя і любов до рідного краю. Матеріально-технічне забезпечення на високому рівні нам надав керівник турклубу «За обрій» Михайло Сидоров, який професійно провів інструктаж, а наприкінці мандрівки привітав нас з успішним сплавом і Днем Конституції».

Коли всі учасники вийшли на берег — мокрі, змучені і шасливі — Ігор Ковтун здійснив ритуал посвячення в байдарочники тих, хто вперше взяв у руки весла. Команда безмежно вдячна своєму нахтненніку і має намір провести ще один сплав водними трасами рідного краю.

Віра ОЛЕШІ

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Оскільки жодних офіційних наказів або розпоряджень, що стосуються зміни формату випуску «Кримської світлиці», з моменту окупації Криму ми не отримували (а згідно з українським законодавством, такі рішення узгоджено приймаються лише співзасновниками засобів масової інформації або судом), продовжуємо готовувати до друку щотижневі номери газети і направляти їх до київської друкарні. Як і раніше, починаючи з 2002 року, на редакційному сайті щоп'яtnicі виставляється електронна версія тижневика, зокрема у pdf-форматі. Розміщену нижче інформацію про умови передплати «Кримської світлиці» та інших культурологічних видань продовжуємо публікувати як нагадування «борцям» за інформаційний простір України про їхні держслужбові зобов'язання перед читачами і державою. Редакція «KC»

O **ФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ** на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журналне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театрально-концертний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. **Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nnu.kultura@gmail.com**

ЗАПРОШУЕ КОНКУРС УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ «УКРАЇНСЬКИЙ ФОРМАТ»

Індустриальне об'єднання «Радіокомітет», до якого входять найбільші радіохолдинги України (група ТАВР, «Український медіахолдинг», Business Radio Group і «Люкс»), запускає новий радіопроект — конкурс української пісні «Український формат». Про це повідомляє прес-служба «Радіокомітету».

Проект створений з метою популяризації якісної сучасної української музики. Він покликаний надати підтримку молодим виконавцям і віднайти нових зірок вітчизняної естради.

Конкурс триватиме з 15 липня до 30 серпня. Участь у ньому братимуть україномовні пісні, створені упродовж двох останніх років.

Етапи проведення «Укрформату»:

15.07-26.07 — збір робіт та анонсування конкурсу в ефірі радіостанцій;

26.07-31.07 — робота жури, відбір восьми пісень, які будуть у ротації;

01.08-10.09 — ротація та SMS-голосування;

до 20.09 — нагородження переможців.

До складу професійного журі увійде по одному представнику від кожного з чотирьох радіохолдингів «Радіокомітету»: групи ТАВР, «Українського медіахолдингу», Business Radio Group і «Люкс».

Вісім фіналістів конкурсу українських пісень «Український формат», організованого індустриальним об'єднанням «Радіокомітет», постраплять у ротацію семи радіостанцій груп ТАВР, «Українського медіахолдингу», Business Radio Group та «Люкс»: «Русське радіо Україна», «Хіт FM», «Наше радіо», «П'ятниця», «Любимое радио», «Шансон» і «Люкс FM». Про це стало відомо на презентації проекту, яка відбулася 15 липня в MediaHub.

Виконавці можуть подати свої пісні до 26 липня, завантаживши їх на сайт проекту «Український формат», який уже працює —

<http://ukrformat.com.ua/>

Керівництво радіостанцій наголосило, що технічні якості запису пісні не є надважливими, головне — її ідея. Радіостанції також готові допомогти талановитим виконавцям перевізнати пісню на своєму обладнанні.

З 1 серпня до 10 вересня триватиме ротація пісень в ефірах семи радіостанцій та SMS-голосування на сайті проекту, завдяки якому слухачі зможуть обрати трохи переможців, які як приз отримають гроші за sms-повідомлення. Трохи виконавців найкращих пісень нагородять 20 вересня.

«Телекритика»
(Плакат Ю. Неросліка)

